ИСТИҚБОЛИ, ИҚБОЛИ БОР ЮРТ!

Қишлоқ ҳаёти

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 17 ДЕКАБР, ЖУМА, № 95 (6.051). Сотувда эркин нархда

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 16 декабр куни Оқсарой қароргоҳида Япония Халқаро ҳамкорлик банки бошқарувчисининг ўринбосари ва бошқарувчи директори Йосеки Нагасени қабул қилди.

Меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, давлатимиз раҳбари мазкур банкка ва у орқали бутун Япония халқига ўз эҳтиромини изҳор этди.

Япониянинг мазкур банки Ўзбекистондаги муҳим лойиҳаларни амалга оширишда фаол иштирок этиб келмоқда. Куни кеча Вазирлар Маҳкамасида Й. Нагасе билан бўлиб ўтган учрашувда янги кред[...] битимлари имзоланди. Мазк[...] битимлар Самарқанд, Бухор[...] Урганч аэропортларини зам[...] навийлаштириш, мамлакатим[...] телекоммуникация тармоқлар[...] ни кенгайтириш бўйича [...] пайтга қадар амалга ошир[...] келинаётган ҳамкорлик лойиҳ[...] ларнинг иккинчи босқичини м[...] лиялаштиришни кўзда тутади.

Суҳбат чоғида Ўзбекисто[н] билан Япония Халқаро ҳамко[р]лик банки ўртасидаги ҳамко[р]лик кўламини кенгайтириш, я[н]ги лойиҳалар тузиш ва ҳаёт[га] тадбиқ этиш борасида ўзар[о] фикр алмашилди.

(ЎзА)

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ НАВОИЙЛИК САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ

Навоийда тўқсон икки миллат ва элат вакили истиқомат қилади. Турли одам бўлгач, фикрлар ҳам турлича бўлади, аммо бир масалада улар ҳамиша якдил — ўз йўлбошчисини севади.

16 декабр куни Ислом Каримов вилоятга ташриф буюрганида, унинг истиқболига чиққан ва йўлнинг икки четини тўлдириб турган кишиларнинг чеҳрасида фақат шуни — меҳру муҳаббат ифодасини кўриш мумкин эди.

Бугун халқимиз Ислом Каримов сиймосида ўзининг, фарзандларининг, орзу-ҳавасларининг, осойишталигининг ҳимоячисини кўради ва буни қатъият билан айтмоқда. Ўтган ўн йил ичида Ислом Каримов ўзининг миллатпарварлиги, салоҳияти ва буюк келажакка ёлқинли интилиши билан юраклардан жой олди.

Фидокорлар Миллий демократик партиясидан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзоди кўрсатилган Ислом Каримовнинг Навоий вилояти сайловчилари билан учрашувида ҳам бу эътироф бот-бот айтилди.

Учрашувни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи 5-Навоий округ сайлов комиссияси раиси Баҳриддин Рўзиев очди.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили, Навоий кўз касалликлари касалхонаси бош шифокори Ўткир Мавлонов Ислом Каримовнинг ҳаёт йўли ва сайловолди дастури билан учрашув қатнашчиларини таништирди. Ишончли вакил мамлакатимиз учун ўта оғир даврда раҳбарлик фаолиятини бошлаган Ислом Каримовнинг миллий истиқлол ва давлатчилик асосларини барпо этиш, Ўзбекистоннинг буюк келажаги пойдеворини яратиш йўлида амалга оширган кенг кўламли ишларига алоҳида урғу берди.

Учрашувда Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Йўлбошчимиз вилоят саноати мамлакат салоҳияти ва ишлаб чиқариш соҳаларида салмоқли ўрин тутишига алоҳида эътибор қаратди.

— Бугун вилоят мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган цементнинг 42 фоизини, минерал ўғитларнинг 35 фоизини, қимматбаҳо ва рангли металларнинг 73 фоизини бермоқда, — деди Ислом Каримов. — Бу ерда ҳар йили 300 минг тоннадан зиёд минерал ўғит, 400 минг тоннадан ошиқ синтетик аммиак, 1 миллион тоннадан ортиқ цемент ишлаб чиқарилмоқда.

Шу йилнинг ўн бир ойида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 18 фоизга кўпайиб, 52 миллиард сўмни ташкил этди. Бунда Навоий кон-металлургия комбинати, «Навоийазот», «Қизилқумцемент», «Электрокимё» каби йирик саноат корхоналарининг ҳиссаси, айниқса, катта бўлмоқда.

Ислом Каримов Мустақилликнинг биринчи йиллариданоқ, мураккаб иқтисодий шароитга қарамасдан вилоятда улкан корхоналарнинг илғариги қувватини сақлабгина қолмай, уларнинг салоҳиятини янада ошириш, янги конлар, корхоналар ва ишлаб чиқариш тармоқлари очиш йўлидан борилганини таъкидлади.

Давлатимиз раҳбари шу йилнинг ўтган тўққиз ойида вилоят иқтисодиётига қарийб 40 миллион АҚШ доллари миқдоридаги хорижий сармоя жалб этилганлиги, «Навоий-Султон Увайс-Нукус» темир йўли, Учқудуқдаги халқаро аэропорт қурилиши жадаллик билан олиб борилаётганлигига тўхталиб, бу иншоотлар ишга тушгач, мамлакатимиз иқтисодий қудратини оширишга хизмат қилишини қайд этди.

Янги-янги корхоналар, завод-фабрикалар барпо этилиши, вилоятнинг йирик саноат корхоналарида ишлаб чиқариш миқдорининг кўпайиши билан бирга, бу жойларда янгича фикрлайдиган, юксак малакали, мустаҳкам меҳнат жамоалари ҳам шаклланмоқда. Шу маънода Қизилқум цемент заводида 2 мингдан ортиқ, «Навоийазот»да 10 мингдан зиёд, кон-металлургия комбинати тизимида эса 53 минг нафар турли миллатга мансуб ватандошларимиз ягона аҳил оила бўлиб меҳнат қилаётгани қувончлидир. Уларнинг ўзаро дўстлиги, аҳил-тотувлиги жамиятимиздаги барқарорликни сақлаш ва мустаҳкамлашда муҳим омил бўлмоқда.

Ислом Каримов қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотларга тўхталиб, бу йил вилоятда 121 минг тонна пахта, 89 минг тоннадан ортиқ ғалла ҳосили етиштирилгани ва режа ортиғи билан бажарилганини айтиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари вилоят чорвачилигидаги ютуқ ва камчиликларни таҳлил этар экан, бу соҳада ҳам ўсишга эришилгани, вилоят шаҳар ва қишлоқларини тоза ичимлик сув, табиий газ билан таъминлаш борасида муайян ютуқлар қўлга киритилганига эътиборни жалб қилди. Ҳозирги кунда вилоят аҳолисининг 72,4 фоизи табиий газ, 64 фоизи тоза ичимлик сув билан таъминланган.

Шу билан бирга, Ислом Каримов қайд этганидек, ҳали вилоятда ишсизлик, қишлоқда ижтимоий ва саноат инфратузилмасини, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш борасида муаммолар мавжуд, уларни ҳал этиш учун имкониятлар бор.

Давлатимиз раҳбари 2000 йил «Соғлом авлод йили» деб эълон қилинганига диққатни қаратиб, ёш авлодимизнинг соғлом, баркамол бўлишини таъминлаш — бизнинг асосий вазифамиз бўлмоғи кераклигини уқтирди.

Учрашувда сўзга чиққан меҳнат фахрийлари Ахтам Ҳотамов ва Аҳназар Умаров, Навоий давлат кончилик институти илмий ишлар бўйича проректори Саодат Бозорова, Қизилтепа тумани «Бухоро» ширкат хўжалиги раиси Владимир Шашурин, Навоий давлат педагогика институти талабаси Соҳиба Тоирова мамлакатимизда миллатлараро тотувлик мустаҳкамланаётгани, ёшларимизнинг униб ўсиши учун шарт-шароит яратилгани, аждодлар мероси, тарихий қадриятлар тикланаётганини таъкидлаб, буларнинг барчасида Ислом Каримовнинг улкан хизматлари мужассам эканлигини, шу боис мамлакатимиз келажагини унинг номисиз тасаввур қила олмасликларини айтишди.

* * *

Шу куни Ислом Каримов Навоий кон-металлургия комбинати жамоаси билан ҳам учрашди. Учрашувни комбинат бош директори Н. Кучерский очиб, Ислом Каримовнинг сайловолди дастурида аждодларимизнинг донишмандлиги, буюк келажакни барпо этиш тамойиллари мужассамлигини таъкидлади.

Ислом Каримов учрашувда сўзлаган нутқида Навоий кон-металлургия комбинати мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлашда алоҳида ўрин тутишини, оғир меҳнат шароитига қарамай, унинг жамоаси ўтиш даврининг синовларини енгиб, қимматбаҳо металлар, кимёвий ўғитлар, машинасозлик ускуналари ишлаб чиқаришни тобора ошириб бораётганини қайд этди.

Давлатимиз раҳбари ўз сайловолди дастурига тўхталиб, унда аҳоли турмуш даражасини ошириш, нафақат иқтисод ва сиёсатни, балки бутун ҳаётимизни эркинлаштириш, миллий маънавиятимизни юксалтириш, барча соҳаларда таркибий ўзгаришларни амалга ошириш, мамлакатда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш асосий ўрин тутишига эътиборни қаратди.

Ватанимизда барчамиз бахтли яшашимиз — менинг бош мақсадим, — деди пировардида Ислом Каримов.

Шундан сўнг сўзга чиққан Ўзбекистон Қаҳрамони, комбинатнинг шимолий кон бошқармаси экскаваторчилар бригадаси бошлиғи Александр Панин, хотин-қизлар қўмитаси раиси Назира Аҳмедова, комбинат шифохонаси шифокори Сабоҳат Саломова барча навоийликларни 2000 йил 9 январда Истиқлолимиз асосчиси Ислом Каримов номзоди учун овоз беришга чақирдилар.

(ЎзА).

СЕШАНБАДАН ЖУМАГАЧА

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

● Республика Инсон ху[...] қуқлари миллий маркази[...] да «Ўзбекистонда аёлла[р] ҳуқуқлари мониторинг[и] самарадорлигини оши[...] риш: биринчи тажриба[...] муаммо ва истиқболлар[...] мавзуидаги халқаро кон[...] ференция бўлди. Анжу[...] манда хотин-қизлар қўми[...] талари вакиллари, вазир[...] ликлар ва давлат ташки[...] лотлари ҳамда ўқув ма[с]канлари вакиллари қат[...] нашдилар.

● Ўзбекистон Халқ Де[...] мократик партиясидан Ўз[...] бекистон Республикас[и] Президентлигига номзо[...] Абдулҳафиз Жалоловнин[г] Хоразм ҳамда Сирдар[ё] вилояти сайловчилари би[...] лан учрашувлари бўли[б] ўтди.

● Ўзбек-итальян «Совп[...] ластитал» қўшма корхона[...] си маркетинг тадқиқотла[...] ри марказининг «Евромар[...] кет-99» совринини қўлг[а] киритди. Ушбу мукофо[т] корхонада замонавий тех[...] нология асосида юқор[и] сифатли маҳсулотлар иш[...] лаб чиқараётгани учун бе[...] рилди.

● Республика Милли[й] Хавфсизлик хизмати томо[...] нидан контрабандистлар[...] дан мусодара этилган жа[...] ми 2 тонна 250 килогра[...] мм опий, 90 килограмм[...] героин, шунингдек, мор[...] фин, марихуана сингар[и] гиёҳванд моддалар йў[қ] қилиб ташланди. Мазку[р] тадбирда БМТ ва бошқ[а] халқаро ташкилотлар ва[...] киллари, журналистлар[...] жамоатчилик намояндала[...] ри иштирок этдилар.

● Тошкент аэропорти[...] га АҚШнинг Сиэтл шаҳри[...] дан янги «Боинг-757» са[...] молёти келиб қўнди. «Ўз[...] бекистон ҳаво йўллари[...] авиакомпанияси буюртма[...] сига биноан тайёрланаёт[...] ган ушбу ҳаво кемасиг[а] «Шаҳрисабз» номи берил[...] ди.

● Спорт журналистла[...] ри фикрига кўра «Пахта[...] кор» жамоасининг ярим[...] ҳимоячиси йилнинг эн[г] яхши футболчиси, деб та[...] олинди.

● Ўзбекистон Республи[...] каси Қишлоқ ва су[в] хўжалиги вазирлигида[...] ўсимликларни ҳимоя[...] қилиш касаллик ва зарар[...] кунандаларга қарши кура[...] шиш чора-тадбирлари[...] мавзуига бағишланган[...] мамлакат миқёсидаги семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Ушбу анжуманни республика Бош вазирининг ўринбосари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Б.Олимжонов бошқарди.

ВЛАДИМИР ПУТИН ВА ИСЛОМ КАРИМОВ ПАХТАДАН РОБИТА БАРПО ЭТМОҚДА

Ўтган шанба куни Владимир Путин Тошкентда меҳмон бўлиб турди, аниқроғи, қаттиқ меҳнат қилди. Россия Бош вазирининг ташрифи ҳар икки томон фикрига кўра, самарали бўлди: ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳаларда ҳар томонлама ҳамкорликни янада чуқурлаштириш, Россия Президенти ҳузуридаги Ҳукумат алоқаси ва ахборот федерал агентлиги ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Миллий хавфсизлик хизмати ўртасида ҳамкорлик тўғрисида шартномалар имзоланди. Шунингдек, ҳар икки давлат чегараларида божхона назоратини такомиллаштиришга ва ташқи савдо статистикаси борасидаги ҳамкорликка доир иккита муҳим протокол қабул қилинди. Шунингдек, яна бир мавзу — ҳар икки халқнинг кўп йиллик қардошлик алоқаларини сақлаб қолиш ва янада мустаҳкамлаш масаласи батафсил муҳокама қилинди. Кенгайтирилган таркибдаги делегациялар музокаралари давомида «Комсомольская правда» газетаси кутилмаганда диққат марказига чиқди. Аниқроғи, Ўзбекистоннинг ҳозирги кунига бағишланган мақола ҳамманинг эътиборини тортди («Портрет явления: русские бегут», «КП», 18.11.99 г.). Президент Ислом Каримов шуни афсус билан таъкидладики, газетамизда чоп этилган мақолада Ўзбекистоннинг миллий қаҳрамони Амир Темур шаънига ҳақоратомуз ибора ишлатилган. «Комсомольская правда» газетасининг шарҳловчиси Ўзбекистон Президенти билан учрашиб, ундан кечирим сўради...

Россия Бош вазири ва Ўзбекистон Президентининг шанба кунги учрашуви давлатларимиз ва халқларимиз яқинлашуви борасида ҳали имкониятларимиз кўплигини яққол намоён қилди

— Ислом Абдуғаниевич, биз бундай мақолани атайлаб чоп этганимиз йўқ. Таҳририятимиз Ўзбекистонга, унинг кўп миллатли халқига, анъаналарига нисбатан катта ҳурмат билан қарайди...

— Мана, ҳозир сиз ўша музейда турибсиз... (суҳбатимиз Амир Темур музейида бўлиб ўтмоқда эди. — А. Г.) Бу бизнинг фахримиз, бизнинг миллий ифтихоримиз. Таъбир жоиз бўлса, давлатимиз ташкил топган ва бизга мерос бўлиб қолган даврнинг тимсолидир. Шу музей тимсолида биз одамларнинг энг беғубор туйғуларини уйғотмоқчимиз, уларнинг онгини, миллий ғурурини шакллантирмоқчимиз.

Лекин бу ўринда гап бир миллатнинг иккинчисидан устунлиги ҳақида бормаяпти. Менимча, миллатчилик ва миллий ғурур ҳар хил тушунчалардир. Биз миллий ғурурни рағбатлантиришимиз керак. Бу ҳақда бунчалик эҳтиётсизлик билан гапириш ножоиз... «Комсомольская правда», менинг назаримда, халқлар ўртасида робита ясаши керак бўлган нашрдир.

— Фикрингизга қўшиламан. Биласизми, биз «СНГ»ни — «Страна нашей газета» (газетамиз мамлакати) деб талқин қиламиз. Ҳатто шундай рукн очганмиз.

— Менимча, бунда муболаға бор...

— Умуман, танқидингиз учун раҳмат.

— Эътибор берган бўлсангиз, мен ҳали ошириб бир нарса деганимча йўқ. Фақат ҳурматсизлик қилинганлигини қайд этдим.

— Дарвоқе, робита ҳақида... «Комсомолка» ҳозирги кунда Ўзбекистонда чоп этилмаяпти. Уни етказиб бериш ҳам қийин.

— Умуман, биз бу муаммоларни ҳам кўриб чиқишга тайёрмиз. Гап бўлиши мумкин эмас. Бизни газетангизнинг Ўзбекистондаги обрўйи масаласи ташвишга солаётгани йўқ. Бу борада ишлар жойида. Фуқароларимиз Россияга нисбатан ҳурмат-эътибор билан қарайди. Ўзингиз ишонч ҳосил қилганингиздек, русларга нисбатан халқимизнинг муносабати жуда яхши. Мени мамлакатимизнинг Россиядаги обрўйи

(Давоми 2-бетда)

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАР АЗМУ ИРОДАСИ

Тарихан буюксан эй мўътабар маскан! Не-не алломалар, шоиру мутафаккирлар, не-не буюк зотлар шу файзли замин фарзандлари саналади. Амир Темурдек улуғ зот ҳам сенинг бағрингда туғилган.

Ўргулай, мустақилликдан, халқимга ўзлигини, севимли улкан тарихини қайтариб берди. Минг бор шукрлар бўлсинки, тилим, диним ҳақ-ҳуқуқи тикланди. Қашқадарёнинг бебаҳо тарихи ҳам тилга кирди. Бугуни ва эртаси ёришди. Элим ерли, сувли, мулкдор бўлди. Бой ва бахтиёр яшаш ҳуқуқини қўлга киритди. Эркин фикрлаш бахти насиб этди. Ишласа ишлайдиган, яшаса яшайдиган замон келди.

САЙЛОВДАН — САЙЛОВГАЧА

Сайловлар арафасида вилоятни яна бир бор айланиб чиқдим. Ҳар қадамда янгилик, ўсиш, тараққиёт кўзга ташланади. Юртдошларимнинг юзлари дан нур ёғилиб турганлигини кўраман. Ўқитувчидан тортиб шифокоргача, пахтакордан тортиб ғаллакоргача, боғбону пахтакоргача — ҳамма-ҳамманинг димоғи чоғ. Боисини сўрадим. Мустақиллик дейишди. Қаерга борсам эркин фикр эгалари бўлмиш одамларга дуч келдим.

Қашқа воҳасида сайловдан сайловгача ўтган йиллари эришилган ютуқларни бирма-бир санаш қийин, чунки ютуқлар беҳисоб! Саноат гуркираб ўсаяпти. Янгидан-янги қурилишлар, корхонаю заводлар, фабрикалар қад кўтараяпти. Вилоят маркази — Қарши шаҳрини айлансангиз баҳру дилингиз очилади. Шаҳар яшараяпти.

— Ўтган саккиз йилда таниб бўлмас даражада ўзгаради, — дейди шаҳар ҳокими Йўлдош Қораев. — Одамларга тўлиқ эркинлик берилганлиги, тадбиркорлик фаолиятларига кенг йўл очилганлиги бунда янада қўл келмоқда.

Биринчидан, мустақиллик шарофати билан мулкдорлар синфи шаклланмоқда. Хусусийлаштириш жараёни тезлашаяпти. Ҳозир шаҳарда минг хўжалик юритувчи

(Давоми 2-бетда)

ЭЪТИРОФ

Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ҳамда Ўзбекистон миллий кураш федерацияси

«БЕЛБОҒЛИ КУРАШ» ЖАҲОН САРИ

бугун пойтахтимиздаги «ЖАР» спорт мажмуасида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловларига бағишланган ўзбек миллий курашининг иккинчи тури «Белбоғли кураш» (Фарғонача усул) бўйича халқаро турнир ўтказмоқда. Мазкур мусобақада Марказий Осиё мамлакатларининг сара паҳлавонлари ғолиблик учун беллашади. Турнир олдидан «Туркистон-пресс» мухбири республика кураш миллий федерациясининг «Белбоғли кураш» бўйича спорт директори, Халқаро спорт устаси Рустам Исоқов билан суҳбатда бўлдик.

(Давоми 4-бетда)

ДЕҲҚОН КЎРГАН ЗАРАРНИ КИМ ҚОПЛАЙДИ?

«ЎЗДАВУРУҒНАЗОРАТМАРКАЗ»НИНГ ПАЛА-ПАРТИШ ХУЛОСАСИ ТУФАЙЛИ ХЎЖАЛИКЛАР КАТТА ЗАРАР КЎРМОҚДА

Тошкент вилояти хўжаликларида келгуси йилда 432,8 минг тонна дон етиштириш режалаштирилган. Шундан 263,8 минг тоннаси давлат буюртмаси бўйича дон қабул қилиш пунктларига етказиб берилади. Айни пайтда 121

(Давоми 3-бетда)

АНТИҚА «МУСОБАҚА» ЗАРБДОРЛАРИ

Яқинда Жиззах вилоятидаги Зарбдор тумани раҳбарияти таҳририятимизни ғаройиб бир «рекорд» билан хушнуд этди, ҳайратда қолдирди. Тасанно дейишга, тан беришга мажбур этди.

ФЕЛЬЕТОН

Зеро, зўрга тан бермасликнинг иложи йўқ. Ҳалолингиз бўлсин, яшанг, зарбдорлик зарбдор акалар!

Ҳай-ҳай, нима гап, нима сўз, бундай ҳис-ҳаяжоннинг боиси не дейсизми? Мана эшитинг: Обуна мавсуми якунланаётганига қарамай, бу туманда ҳанузгача на бирор корхона, ташкилот, идора газетамиз обуначиси бўлмади. Ҳаттоки, туман ҳокимлиги, қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасидагилар ҳам бизни инкор этишди. Ваҳоланки, биз туман ҳокими Тоштемир ака Исмоилов билан учрашиб, газетага ёзилиш ҳақида суҳбат-

(Давоми 2-бетда)

«ФАРМОНБИБИ»

Мен бу аёл ҳақида дастлаб ўтган йили Бобур номидаги ширкатлар уюшмаси ҳудудидаги «Саттор» деҳқон-фермер хўжалиги туманда биринчилардан бўлиб йиллик пахта тайёрлаш режасини бажарганда эшитган эдим. Деҳқон-фермер хўжалиги раҳбари Умарқул Хўжакелдиев билан суҳбатимизга келиб қўшилган туман фермерлар уюшмасининг раиси Абдуманнон Ҳатамов ҳазил аралаш шундай деган эди:

1999 ЙИЛ — АЁЛЛАР ЙИЛИ

— Сиз Умарқул тўғрисида эмас, бу кишининг оналари Туйғуной опа ҳақида ёзинг. У кишини бекорга «Фармонбиби» деб аташмайди...

Бу гапдан сўнг хаёлимга Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони» спектаклидаги қатъиятли, жиддий, қаттиққўл, келинларини «ғаҳ» деганда қўлига қўндирадиган қайнона «Фармонбиби» келди. Ва шу асnода Туйғуной опа билан уларнинг орасида нима ўхшашлик бор экан, деган ўй шу пайтга қадар тарк этгани йўқ эди. Яқинда «Саттор» деҳқон-фермер хўжалиги бу йилги режаларни ҳам ортиғи билан дўндирибди, деган хушхабарни эшитиб, Умарқулнинг даласига эмас, Туйғуной опанинг хонадонига йўл олдим.

Э, одамларга қойил, бир нарсани билишмаса айтишмайди! Онахонни мен ҳам ўз кўзим билан кўрдим, суҳбатидан баҳраманд, хонадонида меҳмон бўлдим. Туйғуной опани «Фармонбиби» деб билиб айтишар экан.

Энди гапни «Фармонбиби»нинг ўзларидан эшитинг:

— Раҳматли чолим Абдусаттор Хажакелдиев билан 34 йил бахтли яшадик. Умрлари қисқа экан, автоҳалокатда шаҳид кетганларидан кейин олам-жаҳон кўзимга қоронғу бўлган эди. Лекин, начора, ўлим ҳақ, куйганим, йиғлаб-сиқтаганим билан осмон узоқ, ер қаттиқ. Бу ёкда ўн фарзанд довдираб қолган. Ўзимни қўлга олмасам, уларнинг бошини қовуштирмасам ҳоллари не кечади, деб ўйладим. Ўғилларнинг тўрти уйли-жойли бўлса ҳам ҳали яна тўрти, бунинг устига икки қиз бор. Шуларни ўйлаб юрган кезларимда хўжалигимизнинг боғлари ижарага бериладиган бўлиб қолди. Минг ўй-хаёлда мен ҳам идорага бордим. Бекорга хижолат бўлган эканман, раисимиз

(Давоми 2-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

ДЕҲҚОННИ ҲАМ ИҚТИСОДИЙ, ҲАМ МАЪНАВИЙ ҲИМОЯ ҚИЛАМИЗ

ҲИЙЛА ЭМАС ТАДБИР ЗАРУР

«МУТТАҲАМНИНГ ШАКЛЛАНИШИ»

ВЛАДИМИР ПУТИН ВА ИСЛОМ КАРИМОВ ПАХТАДАН РОБИТА БАРПО ЭТМОҚДА

(Боши 1-бетда)

масаласи ташвишлантиради. Чунки Ўзбекистондан сизга жуда кам ахборот боряпти. Агар Ўзбекистон ҳақида газетангизда эълон қилинганидек, таажжубланарли материаллар асосида мулоҳаза юритиладиган бўлса, бизни тери ёпинган, чопон кийган, соқол қўйиб, салла ўраган-у, қилич таққан ҳолда тасаввур қилишади...

— Йўқ, газета бу даражада паст кетмайди. Ислом Абдуғаниевич, фурсатдан фойдаланиб сўрашга ижозат берсангиз... Путин билан биргаликда ўтказган «шанбалигингизни» қандай баҳолайсиз?

— Менинг бу учрашувдан кўнглим тўлди.

— Умуман, ҳукуматимиз раиси Сизда қандай таассурот қолдирди?

— Бу — Путиннинг юртимизга биринчи ташрифи. Аввал биз Украина Президенти Леонид Кучманинг инаугурациясида учрашган эдик. Яширмайман: мен унинг хатти-ҳаракатларини диққат билан кузатиб боряпман. Менга унинг ўз нуқтаи назарини аниқ ифодалаши ва ўз фикрини қатъият билан — мен қаттиққўллик демаяпман, чунки сиз бу сўзни хуш кўрасиз — ҳимоя қилиши ёқади. Шунингдек, Путин ўз изчиллигини ҳам кўрсатди. Бу эса нафақат Россияда, балки ундан хорижда яшовчи сиёсатчиларда ҳам кам учрайдиган фазилат.

— Бирга ишлашингиз қийин кечмадими?

— Аксинча, осон бўлди! Биз кўп масалаларни муҳокама қилдик. Мудом хаёлимга бир фикр келиб турди: у ёки бу нуқтаи назарни Путиндан аввал ушбу лавозимда ишлаган ва мен яхши билган сиёсатчилар қандай баён этар эди? Энди шуни аниқ айтишим кераккки, Владимир Владимирович улардан анча устун.

— Сизлар қандай сирли масалаларни муҳокама қилдингиз? Ростини айтинг, журналистларга айтилмаган гаплар ҳам бўлдими?

— Умуман олганда, матбуот ходимларидан бирор нарсани яшириш қийин. Ҳа, биз хавфсизлик, таҳдидга оид масалаларни муҳокама қилдик... Нафақат Ўзбекистон ва Марказий Осиё, шунингдек, Россиянинг барқарорлиги ҳам ана шу масалаларнинг ечимига боғлиқ. Табиий: бу борадаги нуқтаи назарларимиз мос келди.

— Қандай масалалар юзасидан келишиш қийин бўлди?

— Россияга пахта етказиб бериш борасида. Биз бу масалани бир ярим соат муҳокама қилдик.

— Тил топиша олдингизларми?

— Бўлмаса-чи! Бу борада ҳужжат ҳам имзоланди.

— Унда, шунча пайт нима ҳақида тортишдингизлар?

— Россия биздан пахтани бартер асосида беришимизни сўрайди, баъзан талаб қилади. Яъни, биз сизга пахта етказиб берамиз, сиз бизга — қишлоқ хўжалиги машиналарини. Бизга эса қишлоқ хўжалиги машиналари эмас, валюта керак. Ўз миллий валютамизни мустаҳкамлаш учун.

— Шундай қилиб, қандай келишдингизлар?

— Бир-биримизни тушунишга ҳаракат қилдик ва умумий йўл топдик.

— Қандай йўл?

— Ҳар икки томон учун мақбул йўл.

— Аниқроғи?

— Россияга етказиб бериш учун ҳар йили 200—250 минг тонна пахтани заҳиралаш ҳақида келишиб олдик ва буни ҳужжатда қайд этдик. Ҳисоб-китоб масалалари эса алоҳида ҳал этилади. Маъқулми?

— Бу Бош вазиримизга маъқул келган бўлса, биз ҳам розимиз. Бизга Ўзбекистон пахтаси жуда керак. Ислом Абдуғаниевич, берган баёнотларингизга қараганда, Россиянинг Чеченистонда тартиб ўрнатиш ниятини қўллаб-қувватлайсиз. Ғарбда эса, бунга муносабат бошқача... Сиз эски дўстлигимиз ҳурмати, бизнинг ёнимизни оласизми?

— «Ённи олиш» деганда, нимани назарда тутаяпсиз? Агар Россияни тўлиқ қўллаб-қувватлайман, десам, мени сафсатабозликда айблашингиз мумкин. Яқинда Истанбулда мени ҳамкасбларим — айрим йирик давлатлар, шу жумладан, Европа мамлакатлари раҳбарлари ўртага олиб сўрашди: ўзаро гапда Чеченистон ҳақидаги фикрингни айт, деб. Қандай жавоб берганимни биласизми? Дедимки, Клинтоннинг нутқига эътибор беринг. У бу масалани икки қисмга ажратди. Биринчиси, биз Россия ҳудудининг дахлсизлиги тарафдоримиз, ҳар қандай кўринишдаги, ҳар қандай шаклдаги террорчиликка қаршимиз. Лекин қўйилган масалани ҳал қилиш усуллари... бизни қаноатлантирмаяпти.

Мен ҳамкасбларимнинг эътиборини айнан шу жиҳатга қаратдим. Айтдимки: ҳато АҚШ Президенти бу масалани аниқ ажратиб қўйди. Сизлар эса уни аралаштириб юбораяпсиз. Натижада шундай хулоса чиқадики, у ерда тинч аҳоли ҳалок бўлаётган экан, демак, операцияни ўтказиш мақсади ҳам шубҳа туғдириши керак. Мақсадни усуллардан аниқ ажратиб олиш лозим.

— Сиз Владимир Владимирович билан бу ҳақда гаплашдингизми?

— Йўқ, биз бу мавзуга тўхталмадик. Лекин сизга айтишим мумкин: ҳа, мен Чеченистонда одамлар ҳалок бўлишига, юз минглаб бегуноҳ кишилар аянчли аҳволга тушиб қолишига қаршиман. Лекин мен танқид қилар эканман, қуйидаги саволга ҳам жавоб беришим керак: бу йўлнинг муқобили борми? Россиянинг ўрнида бўлганингизда ўзингиз нима қилардингиз? Нима демоқчи эканлигимни тушундингизми?

— Йўқ.

— Яъни, Россияни Чеченистондаги операцияси учун танқид қилар эканман, айтишим керак: бу операциянинг ўрнига мана бу усулни қўллаш керак, деб. Аммо мен Чеченистондаги террорчилик ва айирмачилик билан курашда барчамиз бир овоздан танқид қилаётган усуллардан бошқасини таклиф эта олмайман. Энди тушундингизми?

— Ҳа, энди тушундим. Мана, Россия билан Беларус иттифоқ давлати тузмоқда. Бу йўналишда охирги пайтда қилинаётган ишларни қандай баҳолайсиз? Ўзбекистоннинг ҳам бизнинг Иттифоқимизга қўшилиш нияти борми?

— Йўқ.

— Нега?

— Менимча, ҳар қандай иттифоқ ёки давлатлараро тузилмаларни тузиш — бу ўша давлатларнинг ва уларда яшовчи халқларнинг ҳақ-ҳуқуқи. Лекин, Россия билан Беларус имзолаган ҳужжат шунчаки намойишкорлигу баландпарвоз гаплардан бошқа нарса эмас. Назаримда, интеграция масалаларини бирма-бир, дейлик, иқтисодий, балки бошқа муайян соҳалар бўйича ечиш керак. Масалан, молиявий гуруҳлар ташкил этиш, ҳамкорликни мустаҳкамлашга тўсқинлик қилувчи божхона солиғи ва бошқа тўсиқларни олиб ташлаш каби. Бу ишлар билан шуғулланиш керак.

Беларус каби мен Россияга бошқалардан кўра яқинроқман, деб кўкракка уришнинг ҳожати йўқ.

Сиз эса масалани бошқа тарзда қўйяпсиз: қолган давлатлар ҳам уларга эргашадими? Мен аниқ айтишим мумкин: Ўзбекистон бу йўлдан бормайди. Россия билан ҳар томонлама ҳамкорлик қилиш учун бизнинг бошқа имкониятларимиз кўп.

— Самимий суҳбатингиз учун раҳмат сизга, Ислом Абдуғаниевич. Яна бир бор «Комсомолка»дан хафа бўлмаслигингизни сўрайман.

— Яхши. Назаримда, сизга мулоҳаза учун озиқ бердим.

— Ҳа, «Тошкент — нон шаҳри», деб бежиз айтишмаган...

Александр ГАМОВ,
(махсус мухбиримиз).

Тошкент.
(«Комсомольская правда», 1999 йил 14 декабр).

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАР АЗМУ ИРОДАСИ

(Боши 1-бетда)

субъектлар рўйхатга олинган. Бундан ташқари 11 та қўшма корхона мавжуд.

Истиқлол шарофати билан маҳаллаларнинг ўрни беқиёс ошди. Буни ҳамма кўриб, сезиб турибди. Ўз-ўзини бошқариш органлари ҳисобланган маҳаллаларга катта ҳуқуқлар берилди. Аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, осойишталигини таъминлаш, тарбиявий ишларни кучайтириш, миллий қадриятларимизни тиклашда уларнинг хизматлари беқиёс бўлмоқда. Маҳаллаларнинг ташаббуси билан «Энг яхши кўча», «Энг яхши оила» сингари кўрик-танловлар ўтказилмоқдаки, булар маънавиятни юксалтиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Маънавият ва маърифат соҳасида қилинган ишлар эса кишининг кўнглини ўстиради. Энг аввало Қаршининг ёшини аниқлаш соҳасида саъй-ҳаракатларга тўхталмоқчиман. Шу йил апрел ойида «Қадимий Қарши, Ўрта Осиё шаҳарсозлиги ва маданияти тарихи» мавзусида илмий анжуман бўлиб, унда Қарши шаҳрининг ёшини аниқлаш масалалари бўйича фикр юритилди. Ҳозирги кунда қадимий Ёрқўрғон харобаларида таниқли археолог Рустам Сулаймонов бошчилигида махсус экспедиция илмий изланишлар олиб бораётир. Ҳужжатли фильм суратга олиниб, махсус альбом тайёрлаш ҳам бошлаб юборилди. Энг қувончли томони шундаки, «Қарши-Навток» жамғармасини тузишга ҳам муваффақ бўлдик. У Қарши шаҳрининг ёшини аниқлаш масалалари бўйича иш олиб бормоқда. Ҳозирча шаҳримизнинг ёши 2500 йилдан ошиқ, деб тахмин қилинмоқда. Агар бу илмий хулосалар тўлиқ исботини топса Қаршининг юбилейини, албатта, нишонлаймиз.

Қарши темир йўл шохбекатида салкам 1 гектар майдонни ўз ичига оладиган замонавий хиёбон барпо этилмоқда. Бу ишларни «Қаршиқурилишсаноат» ишлаб чиқариш бирлашмаси бунёдкорлари ўз зиммаларига олишган. Шуниси эътиборлики, хиёбон ўртасида ва шохбекат рўпарасида фавворалар қад ростлайди.

«Эски мачит» театр-студияси биноси ёнида тикланаётган фавворалар мажмуаси ҳам шаҳар Эски майдони кўркига янада кўрк қўшади. Айниқса, Самарқанддан келган усталар Ғазғон мармар конининг нодир маҳсулотлари билан мажмуага бетакрор гўзаллик бахш этишаяпти.

Ҳозир Эски шаҳар мавзесида бўлган киши қайноқ меҳнат устидан чиқади. Кўчанинг икки томонидаги кўримсиз бинолар бузиб ташланиб, уларнинг ўрнига аҳоли яйраб ҳордиқ чиқарадиган сўлим масканлар қурилаяпти. Бу мажмуага «Сайилгоҳ» номи берилади. Ўзбекистон кўчасининг ўнг томонида «Сайилгоҳ» мажмуасининг манзарали фавворалари турли кўринишда товланиб, атрофга сув пуркаб, одамларнинг дилига хушнудлик, ўзгача завқ-шавқ бағишлайди.

Вилоят миқёсидаги ўсиш-ўзгаришларни бир мақола доирасига сиғдириш мушкул. Биргина мисол келтирай. Ҳадемай «Шўртангаз-кимё» мажмуаси ишга тушади. Мазкур қурилиш учун 12,4 минг тонна пўлат, 90,6 минг тонна цемент, 89,5 минг метр куб ёғоч материаллари, 2288 ишчи кучи ва катта суммада миллий ва хорижий валюта миқдори сарфланмоқда. Қурилишнинг асосий фонд баҳоси 1991 йиллар баҳосида ҳисобланганда 820,93 миллион сўмни ташкил этади. «Шўртангазкимё» мажмуаси фойдаланишга топширилгандан кейин йилига бир неча тонналаб полиэтилен, тозаланган газ, газ конденсати, товар-газ ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Вилоятда қишлоқ хўжалиги тармоғи гуркираб ўсишига йўл очилди. Саккиз йилда саксон йилга тенг келадиган улкан ютуқларга эришилди.

Касби туманидаги Шароф Рашидов номли хўжалик ижарачиси Ғайбулла Раҳмонов қувончини ичига сиғдиролмайди. Бу бежиз эмас, албатта. Оддий деҳқон «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонига сазовор бўлди. Бахт-омад дегани шу бўлса керак.

Бундан сал олдин, ғалла ўрими қизғин паллага кирган кунлари Нишон туманидаги «Туркманистон» хўжалигида бўлганимда ҳаво ҳаддан ташқари иссиқ эди. Бу ҳам етмагандай чанг-тўзон кўз очгани қўймайди. Лекин далада иш кетаяпти. Кимдир ғалла ўраяпти, кимдир хирмонга дон ташияпти. Хуллас, ҳамма ўз иши билан машғул. Ғаллазорда бир онахон билан суҳбатлашдим. Суриштириб билсам ижарачи Хадича Тўрахонова экан. Маълум бўлишича, онахон бошлиқ ижарачилар 6 гектар майдонга ғалла экиб, унинг ҳар гектаридан 36 центнердан дон олинган.

Тумандаги «Гулистон», Чўли Бегимқулов номли, «Пахтаобод», Усмон Юсупов номли Ибн Сино номли хўжаликлари ғалла, пахта ҳосилдорлиги кескин кўпайди. Бу йил хирмонга камида 46300 тонна дон тўкилиши мўлжалланган эди. Юксак марра эгалланди. Бу йилдан бошлаб уруғлик дон ўзимиздан чиқади. Ибн Сино номли хўжаликда асосан уруғлик дони етиштирилди.

«Туркманистон» жамоа хўжалиги раҳбари Асилиддин Турдиевнинг меҳнат фаолияти ҳақида илиқ сўзлар айтишди. Бултур хўжалик йилни 105 миллион қарз билан якунлаган эди. Янги раҳбар қарздан қутилиш йўлларини излади. Тадбиркорлар билан маслаҳатлашиб мулкка эгалик ҳиссини кучайтиришга алоҳида эътибор берди. Хўжаликда мулкдор кўпайди. Ғалла ва пахта экиладиган майдонлар ижарачиларга бўлиб берилди. Хўжалик билан ижарачилар ўртасида тузилган шартнома шартларини бажариш диққат-эътиборда бўлди. Бу эса ўз навбатида яхши самара берди. Мўл-кўл ғалла ҳосили етиштирилди. Айрим илғор ижарачилар 40—42 центнердан ҳосил хирмони кўтаришди. Бу — ўнгланиш, бу — бойиш демак.

Яккабоғ туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги билан беллашадиган хўжаликлар камдан-кам топилади. Хўжаликда ҳамма соҳадаги режалар узлуксиз бажарилмоқда. Ҳар йили каттагина миқдорда соф даромад олишаётир. Ғаллакорлар эришаётган ютуқлар кишини қувонтиради. Бу йил 700 гектар майдонга дон уруғи сепилган эди. Ҳосил кутилганидан мўл бўлди. Ҳар гектар ҳисобига 40 центнердан ошириб дон йиғиштириб олинди. 400 гектар майдонга уруғлик учун дон етиштирилди. Мазкур хўжалик вилоятдаги дон уруғи етиштирувчи хўжаликлардан бири ҳисобланади. Хўжалик ғаллакорлари вилоятдаги кўпгина туманларга уруғлик дони етиштириб беради. Бу масъулиятли вазифа шараф билан бажарилмоқда. Йил якунига кўра ғалладан олинадиган даромад 100 миллион сўмдан ошади.

Қишлоқларни айлансангиз обод ва кўркам кўчаларни, турар-жой ва маъмурий биноларни кўриб, баҳри-дилингиз очилади. Қишлоққа саноат дадил кириб келаётганлигини айтмайсиз. Бир неча йилдирки, хўжаликда шарбат цехи ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган кичик корхоналар ишлаб турибди. Вилоятда бундай машъал хўжаликлар кўпчилик экан. Уларнинг ҳар бири ҳақида алоҳида тўхтаб ўтиш имкони бўлмади. Зеро бир сафар, бир ҳикояда бу қадар кенг равнақ миқёсини қамраб олиб бўлмас. Шу боис сўзни мухтасар қилдим.

Хулоса шулки, Қашқадарёда истиқлол йилларида завқли ва фидокорона меҳнат сурури ҳукмрон. Шу аснода турмуш фаровон, хонадонлар тўкис ва чароғон бўлиб бормоқда. Бу эса ҳаммани ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол бўлмоққа, гўзал турмуш, ёруғ келажагимиз учун, тинчлик ва барқарорлик учун ана шу эзгуликлар ижодкори ва фидокори учун овоз беришга ундамоқда.

Бозор ЭРҚОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Пискент туманидаги Ҳакимполвон Қодиров номли жамоа хўжалиги далаларида шудгорлаш ишлари жадал олиб борилмоқда. Улкан «КЕЙС»ни бошқараётган моҳир ҳайдовчилар кузги шудгор келгуси ҳосилга замин ҳозирлашини дилдан ҳис этган ҳолда меҳнат қилишмоқда.

Суратларда: 1. Шудгорлаш пайти. 2. «КЕЙС» трактори ҳайдовчиси Зоҳиджон Ортиқов ўз ишидан мамнун ҳолда.

Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

ЁНҒИН БАЛОСИДАН САҚЛАСИН

Дастурхон атрофида жамулжам ўтирганда пиру бадавлат отахонлар, онахонлар дуога қўл очиб эзгу ниятлар қаторида ўт, сув ва туҳмат балосидан сақлашни Яратгандан тилайдилар.

Дарвоқе, ўт балосининг касридан худонинг ўзи асрасин. Бу офат нафақат молу мулкни, энг хавфлиси инсон бошига етмасин!

Ёнғин туфайли нес-нобуд бўлган буюмларни-ку (ахир йиллаб меҳнат эвазига топилган мулкни қайта тиклаш ҳам осон эмас), яна топиш мумкин. Лекин Инсон заҳмат чекканда, энг ёмони у нобуд бўлганда қайта дунёга келтириш мумкинми? Асло!

ЭҲТИЁТ ШАРТ

Вазирлар Маҳкамасининг Фармойишига асосан халқ хўжалиги ва аҳоли турар жойларида ёнғин хавфсизлиги тадбирларини кучайтириш мақсадида 15 декабрдан 15 январгача республикада ёнғин хавфсизлиги ойлиги ўтказилмоқда. Бунда ҳикмат кўп.

Ахир ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинганида Охунбобоев тумани фуқароси А. Абдураҳмоновнинг уй томи ва шифти, Ургут туманидан Ф. Дўстмуродовнинг молхонасининг томи ва бир тоннага яқин хашаги ёниб кетмаган, Питнак шаҳридан Б. Абдуллаевнинг 10 ёшли ўғли, жомбойлик Ш. Абдуқодирова, пастдарғомлик А. Усмонова кабилар тан жароҳати олмаган бўлур эдилар.

Содир бўлаётган ёнғинларнинг 70 фоиздан кўпроғини турли хил иситиш воситалари ва газ мосламаларидан фойдаланиш қоидаларининг бузилишидан келиб чиқаётганлиги, аксарият қисми аҳоли турар жойларида содир бўлаётганлиги ачинарли ҳолдир.

Муҳтарам газетхон! Ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш билан Сиз давлат ва шахсий мулкингизни ёнғиндан асраган, яқинларингиз ва фарзандларингиз хавфсизлигини таъминлаган, уларни ўт балосидан сақлаган бўласиз.

Рамзиддин АСЛАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ички Ишлар Вазирлиги ёнғиндан сақлаш бошқармасининг катта муҳандиси.

«ФАРМОНБИБИ»

(Боши 1-бетда)

аҳволимни тўғри тушуниб, эл қатори менга ҳам 10 гектарлик боғни ажратиб берди. Аммо номи боғу, аслида қуриб-қақшаган ўтинзор эди. Биринчи йили ерни тозалаб, 5 гектарига маккажўхори, 3 гектарига чигит қададик. Сал эбида бўлган 2 гектар боғни парваришлашга киришдик. Ўғил-қизларим, келинларим ёнимда бўлишди, ўзим уларга бош бўлдим. Пахта режамизни бажардик. Йил охирида қўлимиз пул кўриб «маззахўрак» бўлиб қолдик-да, болам.

— Кейин-чи, кейин нима бўлди? — қизиқишим ортиб сўрадим опадан.

— Кейинми, кейин еримизни 60 гектарга, ўтган йили эса 100 гектарга етказиб олдик. Каттам — Умарқул хўжаликнинг қурилиш бўлимида ишлайди. Қўй энди бу ишингни, ўзинг укаларингга бош бўл, дедим. Шу десангиз ишимиз юришгандан-юришиб кетди, тилга тушдик, режалар бажарилгандан бажарилаверди. Мана ҳозир, худога шукр, эл қатори, дегандай, бировдан олдин, бировдан кейин умргузаронлик қилиб турибмиз.

— «Фармонбиби» деган номни қандай орттирдингиз?

— Э, болам-а, бунинг ҳам ўз тарихи бор. Келинлар сонини еттита (худди спектаклдагидай) етказиб олганимиздан сўнг Азимжон укам қўйган у отни. Шу-шу эл орасида лақабимиз «Фармонбиби» бўлиб кетди, денг.

— Фармонбибининг Сотти деган «кассири» бўларди...

— Менда кассир-пассир йўқ. Ҳаммаси ўзим. Бозор-ўчарни расамади билан ўзим қиламан. Қизларимга бирор нарса харид қилсам албатта келинларимни ҳам қуруқ қолдирмайман, Лекин катта хўжалик барибир каттада, ўзига яраша ташвишлари бўлади, баъзан қийналиб ҳам қоламан. Ана шундай кезларда Қизлархон деган муаллим келиним ёрдамлашиб туради.

— Рўзғор катта экан, келишмовчиликлар ҳам бўлиб турса керак?

— Йўқ, ундай бўлмайди. Ҳаммамиз бир одамдек рўзғор юритамиз, сеники, меники, деган гаплар йўқ. Мақтанаяпти демангу, аммо-лекин оила тинчлиги энг аввало қайнонага боғлиқ. Кўриб, эшитиб юрибман, айрим қайноналар ўз келинларининг ғийбатини қилиб чарчамайди. Уйдаги гап уйда қолиши керак-да. Энг ёмони ҳам шунда — гап ташқарига чиқишида. Рўзғорда гап қочдими — қут-барака кўтарилади. Мендан «қизларингиз нечта?» деб сўрашса, ҳамиша етти келинимни ҳам қўшиб тўққизта дейман, Аммо ҳаёт ҳар доим бир зайлда, сип-силлиқ кетавермайди, болам. Ҳаммамиз ҳам хом сут эмган бандамиз. Бирда-ярим ўзимизни эплолмай қоламиз, нотўғри сўзлаб юборамиз. Шунда бирига яхши гапириб, иккинчисини юпатиб, йўлини қилиб келиштираман. Шу боис бўлса керак, 50 жон (ўзим, саккиз ўғил, етти келин, 33 набира) бир ҳовлида яшаймиз, бир қозондан овқат еймиз.

— Эллик жонни боқиш осон бўлмаса керак-а?

— Худо ҳамманинг ризқини ўзи билан бирга беради, ўғлим. Лекин осмондан чалпак ёғилишини кутган одам очдан ўлиши ҳам бор гап. Ахир Оллоҳ ҳам айтган-ку: сендан ҳаракат — мендан баракат, деб. Елкасини терлатиб ишлаган одам ҳеч қачон хор бўлмайди. Шукрки, болаларим ҳам, келинларим ҳам меҳнаткаш, бир ишни бошласа охирига етказмай қўйишмайди. Астойдил ишлашади. Турмушимизнинг тўкислиги ҳам ана шундан. Ҳар ойда қўлимга 35-40 минг сўм пул тушади. Терим бошлангандан буён 200 минг сўмдан ортиқ даромад қилдик. 26 гектар ерга ғалла экиб, давлатга 40 тонна дон бердик. Ортиқча ўн тоннасини омборга босиб қўйибман. 15та қорамолимиз бор. 4та сигирни соғдириб, сутини набираларимга ичираман. Томорқада қозонга солгулик ҳамма экинлардан экканмиз. 30 гектарлик пахтазордан давлатга режадагидан 8 тоннадан кўп пахта сотдик. Ундан келадиган пулдан ташқари ёғи, кунжараси ҳам даромад-да.

— Ўғил-қизлару келинларнинг номларини айтмадингиз-ку?

— Айтаман, болам, айтаман. Аввал келинларимнинг номларини санай. Бўлмаса улар хафа бўлиб қолишадия, олдин ўзиникини тилга олибди, деб. Бувҳожар, Хонимой, Майрам, Қизлархон, Дилрабо, Сайёра, Саломат. Энди болаларимни бўй-бастига қараб санай. Каттам Умарқул, ундан кейин Худойқул, Эгамқул, Анваржон, қизим Манзура, Абдураҳим, Икромжон, Фозилжон, Қурбонали ва ниҳоят, кенжатойим Маҳфуза.

— Кенжангизни уйлантирсангиз томошадаги Фармонбибидан ҳам ўтиб кетар экансиз-да, опа?

— Шундай десангиз ҳам бўлаверади, айланай. Лекин сал вақт бор, ҳали. Ҳовли-жойимизни кўрдингиз. Эллик жон бир ҳовлида ҳозирча қийналмаяпмиз-у, кейинчалик торлик қилиб қоладими, деймандa. Лекин бу масала ҳам ҳал бўлган. Яқинда Рустамбек ўғлим келганларида жойимизни кўриб яна бир бағрикенглик қилдилар — қаторасига олтита 35 сотихлик участка ажратиб бердилар. Худо хоҳласа бу йилги даромадни тўла жамлаб бир чеккадан уйларни қуришни ҳам бошлаб юборамиз. Бизга устанинг кераги йўқ. Умарқулнинг қўлидан келади. Укаларимга бош бўлиб ўзим қураман, деяпти, умринг узоқ бўлгур ўғлим. Ана шунда янги уйларнинг энг биринчисига саккизинчи келинни тушираман.

Суҳбатимиз охирлади. «Фармонбиби» — Туйғуной опанинг фотиҳасидан сўнг илиқ хайрлашамиз. Лекин оддий ўзбек аёлининг матонатли, мардона қиёфаси, очиққўнгиллиги, каттагина рўзғор ташвишларига елкадош бўлиб, ўтаётган ҳар бир кунидан завқланиб, эртанги кунга яхши умид, комил ишонч билан пешвоз чиқаётган ҳамюртимизга нисбатан қалбимизда туғилган самимий меҳр ва фахрланиш ҳислари бизни чулғаб олди.

Турсунқул ТУРДИҚУЛОВ,
Ховос тумани.

ЁШ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Олмалиқ давлат техника коллежи талабалари фанларни чуқур ўзлаштиришда ўз устозлари яратган ўқув адабиётлари ва қўлланмалардан фойдаланмоқда.

Коллежда тоғ-кон саноати учун ўрта махсус маълумотли кадрлар тайёрланмоқда. Кейинги йилларда ўқув дастурига янги йўналишлар киритилди. Ўғил-қизлар иқтисодчи, молия ва солиқ мутахассислиги бўйича таълим ола бошлади. Бакалаврлар тайёрлашга ҳам жиддий эътибор қаратилмоқда. Тошкент давлат политехника университети билан яқиндан ҳамкорлик ана шу эзгу мақсадга хизмат қилаётир.

ЯХШИ ХАБАР

Шуни ҳам айтиш кераккки, ўқув даргоҳи 2003 йилга бориб касб-ҳунар коллежига айлантирилади. Шу боис, шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда махсус дастур ишлаб чиқилган. Шунга мувофиқ мавжуд моддий-техника базаси мустаҳкамланмоқда. Коллеж ихтиёрига бир ярим гектар майдон ажратиб берилди. Бу ерда ишлаб чиқариш устахоналари, жисмоний тарбия ва спорт майдончалари бунёд этилади.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ҒОЛИБЛАРГА ТЎЙ ЯРАШАДИ

Самарқанд вилояти қишлоқ хўжалиги ходимлари ўзларининг анъанавий ҳосил байрамини нишонладилар. Дарҳақиқат , орият, мардлик, ва лафзи ҳалолликни одат билган самарқандликлар жорий йилда ҳам фидойилик кўрсатишиб, самарали меҳнат қилдилар. Вилоятда меҳнатга, ерга ва мулкка муносабатдаги янгича қарашлар, ташаббус, изланиш ва тадбиркорлик билан иш юритиш ўзининг ижобий натижасини берди. 262 минг тонна пахта, 525 минг тонна дон, 200 минг тонна сабзавот, 13 минг тонна полиз, 20 минг 200 тонна

ҲОРМАНГ

картошка, 20 минг тонна ҳўл мева, 46 минг тонна узум, 20 минг 600 тонна сут, 1632 тонна пилла, 40 минг 500 дона қоракўл тери, 294 тонна жун — буларнинг бари самарқандлик қўли қадоқ, лафзи ҳалол, забардаст деҳқон, соҳибкор ва чорвадорларнинг 1999 йилдаги меҳнатининг натижасидир.

Асосий эътибор иш сифатига қаратилгани боис, даромад яхши бўлди. Биргина пахтанинг ўзидан вилоят бўйича 8 миллиард сўм даромад олинди. Соф фойда эса 1,5 миллиард сўмдан ошиши кўзда тутиляпти. Бундан ташқари ғаллачилик ва бошқа соҳалардан ҳам юқори даромадга эришилди.

Ҳосил байрами тантаналарида вилоят ҳокими Э. Рўзиев ва бир гуруҳ меҳнат илғорлари сўзга чиқишиб, эришилган ютуқларни сарҳисоб қилишди.

Ўз мухбиримиз

АНТИҚА «МУСОБАҚА» ЗАРБДОРЛАРИ

(Боши 1-бетда)

лашганимизда, у киши «Кўнглингиз тўқ бўлсин, туманимизда фермерларнинг ўзи 500 га яқин, уларга идора ва ташкилотларни ҳам қўшинг-чи» дея «кўркитиш»ган эди. Биз бу гаплар амалга ошиб кетса, зарбдорликларга бунча газетани қандай етказиб берарканмиз, дея таҳликага тушиб қолган эдик. Ҳайрият, туман ҳокими ҳазиллашган экан.

Тўғри-да, ҳозир нима кўп газета-журнал кўп. Ким кўп, «Обуна бўлинг» дея илтимос қилган кўп. Қайси бирининг кўнглини олсин, зарбдорлик раҳбарлар. Қолаверса, нима, обунадан муҳимроқ иш йўқми уларга?

Шу... ўзи шартми газета ўқиш? Бекорга вақтни олади. Устига устак биронта муаммоли ёки танқидий мақола чиқиб қолса, яна бош оғриқ. Демак, оч қорним, тинч қулоғим, деган гап маъқул эмасми? Тўппа-тўғри, худди шундай. Ушбу «илғор» тажриба ҳар жиҳатдан «маъқуллашга», «қўллаб-қувватлаш ва кенг ёйишга» арзигуликдир.

У ёғини сўрасангиз, буни ёйиб ўтиришга ҳам ҳожат йўқ экан. Аллақачон ёйилиб бўлган экан. Мана, масалан, вилоятнинг бу туман билан ёнма-ён жойлашган Янгиобод туманидаги раҳбарлар ҳам бўш келишмади. Улар «Қишлоқ ҳаёти» нарида турсин, «Халқ сўзи», «Ўзбекистон овози», «Ишонч», «Туркистон» сингари нашрлар обунасини ҳам «эсдан чиқариб» юборишди.

Вилоят «Матбуот тарқатиш» идорасининг 10 декабрча бўлган маълумотномасида Жиззах туманида ҳам ҳали «Қишлоқ ҳаёти»га обуна қилинмаганлиги, Фориш ва Арнасой туманларида атиги учтадан, Зафаробод туманида бор-йўғи олтитагина обуна қилинғани қайд этилган. Демак, ушбу «мусобақа»да бу туман раҳбарлари жиндай орқада қолишибди.

Энди биздан бир таклиф: ушбу мусобақа якунлари Жиззах вилоят ҳокимлиги ва бошқа мутасадди идораларда батафсил кўриб чиқилса-да, «ғолиблар»га раҳматномалар, қимматбаҳо совғалар... берилмаса.

К. ЖЎРАҚУЛОВ

МАҲМУД АКАНИНГ КЎНГЛИДАГИ ГАПЛАР

Янги бозор иқтисодиёти сиёсати халқ хўжалигининг барча соҳаларида бўй кўрсата бошлагач, турли мулкчилик кўринишлари шакллана бошлади. Бу, қишлоқ хўжалигида хусусий деҳқончилик ва чорвачилик фермер хўжаликларининг юзага келишида ҳам ўз аксини топди.

Лекин, кейинги йилларда деҳқончилик ихтисослашган фермер хўжаликларининг сони ортаётган бўлса-да, чорва билан шуғулланишни ният қилган фермерларнинг сони кескин камайиб кетди.

Ўша, уч-тўрт йил илгари аксарият жамоа хўжаликларининг чорва моллари, ёппасига хусусийлаштирилиб, қарзни узоқ муддатда тўлашга келишилган ҳолда сотилади. Ўшанда қора моллар билан биргаликда ферма биноси, озуқа тайёрлашда шуғулланадиган механизмлар ва бошқа техника воситалари, ҳам чорванинг янги эгаларига берилди. Янги мулкдорлар-фермерларнинг ошиғи олчи бўлиб, илгари ўнгидан келиб, мўмайгина даромад ҳам қила бошлашди. Уларнинг фаолияти бошида яхши бўлганлигига сабаб, жамоа хўжаликлари ҳисобидан неча йиллар давомида яратилган моддий-техника таъминоти қолган эди. Бир-икки йил ўтгач кўплаб фермерларнинг иши орқага кетиб, нуқул зарар кўра бошладилар. Чунки, жамоа хўжалигидан мерос ўтган механизмлар ва транспорт воситалари ишдан чиқди, молхоналар таъмир талаб бўлиб қолди. Ўшанда кўпгина хусусий фермалар эгалари сўнгги чора сифатида ўзларида мавжуд чорва молларни ҳам сота бошлашди. Қарзлари эса ортиб бораверди. Ҳатто фермасида сўнгги молни ҳам сотиб, қарзидан қутулолмаган фермерлар ҳам бўлди.

Чорвачиликда амалга оширилган бу улкан тадбирни кутилган натижани бермаганлигига яна бир сабаб, чорва моллари чорвачиликда маълум кўникма ва тажриба орттирган кишиларга эмас баъзан тасодифий кишиларга таниш-билишчилик йўли билан бериб юборилганида ҳамдир.

«Деҳқончилик бир йилда, чорвачилик қирқ йилда тикланади» деган сўз бор. Шошқалоқлик билан қилинган бу тадбирнинг асорати жумҳуриятимизда қорамоллар сонининг кескин қисқариб кетишида кўзга ташланмоқда. Бу, аччиқ ҳақиқат.

МАВЗУ

Аммо, оғир вазиятларни уддабуронлик ва тадбиркорлик билан енгиб, бугунги кунда кенг кўламда фаолият кўрсатаётган хусусий фермер хўжаликлари ҳам бор. Шулардан бири Навоий туманидаги Маҳмуд Норов бошқараётган «Истиқлол» хусусий чорвачилик фермасидир.»— Мен ишни, — дейди Маҳмуд ака, — аввaламбор фермамнинг моддий техник базасини мукаммал ва мустаҳкам яратишдан бошладим. Бошидан даромаднинг асосий қисмини иш юритиш учун зарур бўладиган воситалар сотиб олишга сарфладим. Ҳозир фермамизда эҳтиёжларимизни тўлиқ қоплайдиган зарур техника воситалари — ўт ўриш ва майдалаш агрегатлари, трактор ва юк машинаси бор.

Чорвачилик деҳқончилик эмаски ерга вақтида ишлов бериб, самара кутсанг. Чорвачиликда фақат сигирларни яхшилаб парвариш қилсанг, кутган маҳсулотингни оласан. Аввaламбор қорамол жонли махлуқот. Қуёшда қолса кун уради, совуқда қолса касал бўлади. Шунинг учун чорва билан шуғулланган одам нафақат у билан тиллаша билиши, унинг дардини ҳам вақтида англаши керак.

Маҳмуд Норовнинг мутахассислиги зоотехник. Кўп йиллар «Нарпай» давлат хўжалигида бош зоотехник бўлиб ишлаган. Молнинг яхши ёмонлигини тез фаҳмлайдиган синчи. Шунинг учун ҳам фермадаги 30 та қорамол подасининг ичида бирорта ҳам жайдариси йўқ, ҳаммаси зотдор. Ферма биносида молларни бекаму кўст парвариш қилиш, насл олиш учун ҳамма шароит яратилган. Сигирларни «туғруқ» хона, янги туғилган бузоқлар учун хона, биноларни иситиш қурилмалари, ветеринария хонаси мавжуд.

Бўш қоп тик турмайди. Ўзининг яйлови йўқ фермер учун шунча молни бир жойга қамаб боқишнинг ўзи бўлмайди. Улар меъёр даражасида озиқлантирилмаса, эчкининг сутидан ортиқ сут бермайди, вазни эса тош босмайди.

Фермер хўжалигининг 80 гектар ер майдони бор. Бу, албатта, шунча молни боқиш учун камлик қилади. Ҳозирча ноилож. Боридан баракали фойдаланиш керак. Шу ернинг 10 гектарига буғдой, қолганига чорва учун озуқа экинлари экилади. Улар ортиқча ерга бўлган заруриятни, озуқа учун экилган экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш орқали эришилаётир. Бахоликудрат қишлов учун ҳам ем-хашак тайёрлаб қўйишди.

Бултур фермер хўжалиги йилни 550 минг сўм соф даромад олиб якунлаган эди. Бу йилги ниятлари 700 минг сўм. Агар етиштирилган маҳсулотларига харидор топилиб турса.

Фермер хўжалиги 1994 йил ташкил этилган бўлса, шундан бери унинг асосий мижози Навоий ёғ-мой комбинати эди. Аммо бу йил Маҳмуд аканинг доимий мижози — комбинат билан савдоси келишмай қолди. Сабаб комбинат топширилган ҳар килограмм сут учун 30 сўмдан тўлайман, дейди. Фермер хўжалигида етиштирилган бир килограмм сутнинг таннархи 32 сўм бўлса. Ким зарарга сотади. Шунинг учун ҳам Маҳмуд ака сутни шаҳардаги турли ташкилот ва ошхоналарга сотишни афзал билаётир. Жорий йилнинг ўн ойида фермер хўжалиги 142 тонна сут, 10600 кг гўшт сотди. Бир килограмм гўшт етиштириш фермер учун 260 сўмга тушаётир.

35 киши шу хусусий фермер хўжалигида ишлаб, рўзғор тебратади. Ўртача ойлик маошлари 5.5 минг сўмни ташкил этади. Вақти-вақти билан иш ҳақларига қўшимча тарзда гўшт ва сут бериб туриладди. Бу ерда ишловчи ва молбоқарларнинг эътироф этишича жамоа хўжалигига нисбатан бу ерда ишлашнинг анча моддий афзалликлари бор.

Афсуски, Маҳмуд Норов каби тадбиркор инсонларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли катта йўлга чиқиб олган чорвачиликка асосланган фермер хўжаликлар сони жуда кам.

Мутасадди ташкилотлар бу соҳага жиддий эътибор беришса, хусусий фермер хўжаликларини ривожлантириш учун аниқ, даврга мос келадиган дастурлар ишлаб чиқишса, балким чорва маҳсулотларининг нархи бозорларимизда ой сайин «сакрамаган» бўлармиди?

Абдураззоқ КАРИМ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири

Суратларда: 1. «Истиқлол» хусусий чорвачилик фермаси раҳбари Махмуд Норов. 2. Моллар талаб даражасида боқилмоқда.

Ф. АБДУРАСУЛОВ,
олган суратлар.

ЧОРВАЧИЛИК: МАСЪУЛИЯТЛИ ДАМЛАР БОШЛАНДИ

Қиш чорвадордан алоҳида масъулият талаб этади. Гарчи қишлов аллақачон бошланган бўлса-да, ҳали ҳақиқий қорли-қировли кунлар олдинда. Тан олиш керак, ёзнинг жазирама иссиғи, қишнинг аёзли кунларида чорванинг кетида юриб, унинг туёғини кўпайтириш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди. Шу туфайли кейинги йилларда мамлакатимиз чорвачилиги сезиларли даражада оқсамоқда.

Ўзбекистонда чорвачилик иқтисодиётнинг асосий йўналишларидан бири ҳисобланади. Бозорларимизнинг сифатли гўшт ва сут маҳсулотлари билан тўлдирилиши ана шу тармоқ билан бевосита боғлиқ.

Хўш, буни мутахассислар қай даражада тушиниб етишади? Жойларда чорванинг қишдан беталофат ва соғлом чиқишига етарли шароит яратилганми? Мавжуд камчиликларни бартараф этиш борасида қандай ишлар олиб борилмоқда? ЎзА мухбирининг Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги қўйчилик ва чорвачиликнинг бошқа турлари бошқармаси мутахассиси Нурали МУСУРМОНОВ билан суҳбати ана шу ҳақда бўлди:

— Ҳақиқатан ҳам, қишлов чорвадорларимиз учун муҳим синов даври ҳисобланади, — дейди Н. Мусурмонов. — Жониворларни аёзли кунлардан беталофат олиб чиқишни ўйлаган чорвадорларимиз бу йилги мавсумга жиддий ҳозирлик кўрди. Молхоналар таъмирланиб, етарли даражада ем-хашак ва озуқа маҳсулотлари тўплаб қўйилди. Республикамиз жамоа хўжаликларида 637,4 минг бош қорамол, 3 миллион 186,8 минг бош қўй ва эчки, 42,7 минг бош от ва 6 миллион 267 минг бош парранда боқилмоқда. Қишловни кўнгилдагидек ўтказиш мақсадида жойларда қўшимча беш ярим мингдан ортиқ ишчи кучи ва 2679 та транспорт воситаси ажратилди. Муҳими, қаттиқ қиш кунларида қийналиб қолмаслик учун барча зарур чоралар кўрилди. Чорва молларини йўқотиш осон, лекин унинг туёғини кўпайтириш қийин. Деҳқончиликдаги хатони тузатишга бир йил кетса, чорвачиликдаги бепарволик оқибатини тўлдиришга кўп йил керак бўлади.

Шу боис ҳар йили қиш мавсумига жиддий эътибор қаратилади. 1999—2000 йиллар қишлов даври учун талаб даражасида ем-хашак жамғаришга эришилди. Жами 1 миллион 69,7 минг тонна озуқа жамғарилди, бу қорамол бошига 11,1 центнер озуқа бирлигини ташкил этмоқда.

Қоракўлчилик хўжаликларида эса ҳар бир бош қўйга 170—200 килограммдан дағал озуқа тайёрланиб, у қўтонларга етказиб берилди. Хўжаликлар давлат ресурсидан ҳам 8020 тонна омухта ем, 2400 тонна кепак, 3400 тонна арпа, 9154 тонна шелуха ва бошқа озуқа маҳсулотлари жамлаб олди. Бундан ташқари, улар ихтиёрида 3 минг 475 та озуқа майдалайдиган техник ускуна бор.

— Етти хазинанинг бири саналмиш паррандачилик соҳасида бу борадаги ишлар қай йўсинда олиб борилмоқда?

— Табиийки, республикамизда паррандачиликни ривожлантиришга ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Бу жониворнинг ҳатто пати ҳам мўмай даромад келтиради. Бундан ташқари, кейинги йилларда мамлакатимизда парҳез гўшти ва унинг таомларига талаб сезиларли даражада кўпайди.

Ҳозирда «Ўзпаррандасаноат» уюшмаси тизими таркибида фаолият кўрсатаётган элликдан ортиқ паррандачилик фабрикасида 2 миллион 499,7 минг бош товуқ парваришланмоқда. Бу фабрика ва товуқхоналарда қишловга етарли шароит яратилган. Қўшимча иситиш тармоқлари учун 1200 тонна мазут тахт қилиб қўйилди.

Айни вақтда Тошкент, Бухоро ва Фарғона вилоятидаги паррандачилик фабрикалари Исроилнинг «М.А.Д» фирмаси билан ҳамкорликда «Ўзмадпарранда-холдинг» компаниясини ташкил этган. Ҳозирги кунда бу паррандачилик фабрикаларида реконструкция ишлари якунланиш арафасида. Тез орада уларга наслли товуқлар олиб келтирилади ва бунинг натижасида барча паррандачилик фабрикаларини наслли парранда тухуми билан таъминлаш мумкин бўлади.

Қиш мавсумини кўнгилдагидек ўтказиш ва назоратни кучайтириш мақсадида вазирлик томонидан штаб ташкил этилди. Эндиги асосий вазифа тўпланган озуқани исроф қилмай, унинг бир қисмини ҳам чиқитга чиқармасдан тежаб-тергаб ишлатиш ҳамда чорва ва паррандани қишдан беталофат олиб чиқишдан иборатдир.

(ЎзА).

ДЕҲҚОН КЎРГАН ЗАРАРНИ КИМ ҚОПЛАЙДИ?

(Боши 1-бетда)

минг гектардан зиёд майдонда униб чиққан майсани озиқлантириш ишлари жадал ,бошлаб юборилган.

Маълумки, ғаллачиликни ривожлантириш мамлакатимизда давлат аҳамиятига молик муҳим вазифа саналади. Бу соҳа деҳқон учун ҳам катта даромад манбаига айланиб бормоқда. Бунда, асосан, шароитга мос навларни танлаб экиш ҳосилдорликни ошириш, маҳсулот таннархини камайтира бориш муҳим омил ҳисобланмоқда. Зеро, вилоятдаги бир қатор туман ва хўжаликлар тажрибаси ҳам буни яққол кўрсатмоқда.

Бўстонлиқ туманидаги «Енбек» хўжалиги жорий йилда гектар бошига ўртача 63 центнердан, Зангиота туманидаги «Бўзсув» хўжалиги 51 центнердан дон йиғиштириб олди. Ўртачирчиқ туманидаги «Қорасув» хўжалиги ғаллакорлари «Купава» навли буғдойдан гектарига 72 центнердан ҳосил кўтарди. Оҳангарон туманидаги Собир Раҳимов хўжалигида эса уруғлик ғалла етиштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу боис ғаллачиликдан келаётган даромад бу йил 51 миллион сўмдан ошиб кетди. Зангиота, Янгийўл, Қибрай туманларида ҳам бундай ғайратли деҳқонлар сафи кенгайиб бормоқда. Уларнинг фидокорона меҳнати эвазига вилоят давлатга дон сотиш режасини ортиғи билан адо этди.

Кези келганда бу соҳада жиддий нуқсон ва камчиликларга йўл қўйилганини ҳам айтиб ўтиш жоиз. Мавсум чоғида ғалла пайкалларига кимёвий ишлов бериш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Натижада экин занг касаллигига чалинди. Ваҳоланки, бунинг олдини ўз вақтида олиш мумкин эди. Баъзи хўжаликларда раҳбар ва мутахассислар бепарволик қилган бўлса, айримларида эса улар қўшимча харажатдан қочиб, тайёр ҳосилнинг талай қисмини бой бериб қўйди. Масалан, Бекобод туманида занг касали мавжуд 11,6 минг гектар майдоннинг ярмига тарқалиб улгурди. Оқибатда давлатга дон сотиш режаси 80 фоиз бажарилди, холос.

Бу йилги мавсум сабоғи ҳам вилоятда маҳаллий тупроқ-иқлим шароитига мос нав танлаш нақадар муҳим эканлигини кўрсатди. Оммавий равишда кенг майдонларга экиб келинаётган буғдойнинг «Юна» нави занг касалига чидамсиз бўлиб чиқди. Аксинча, «Бўзсув-1», «Ҳосилдор» каби маҳаллий навлар юқори ҳосил берди.

Тан олиш керак, мазкур ҳудудда ғалла уруғчилиги энди йўлга қўйилмоқда. Вилоят ғалла уруғчилиги бошқармасининг ташкил этилгани бу борадаги хайрли ишларнинг дебочасидир. Ана шу бошқарма саъй-ҳаракати билан жорий йил ҳосилидан илк бор 5 минг тонна сифатли уруғ тайёрланди. Бу вилоят эҳтиёжи учун албатта камлик қилади. Шу боисдан ҳам Самарқанд вилоятидан 2,3 минг тонна, Андижон вилоятидан эса 18,8 минг тонна уруғлик буғдой сотиб олинди.

Айни вақтда кузги ғаллани суғориш, озиқлантириш ишлари агротехник қоидалар асосида олиб борилаётгани қувончлидир. Аммо экиш ишларида бироз шошма-шошарликка, ортиқча харажатга йўл қўйилганидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Деҳқонни ташвишлантирган масала шундаки, Андижондан келтирилган уруғликнинг 3147,7 тоннаси сифатсиз бўлиб чиқди. Шундан 8 тонна «Деметро» нави экишга мутлақо яроқсиз, 2347,7 тонна «Купава» навининг эса унувчанлик даражаси жуда паст экан. Шу уруғ навлари сепилган Ўртачирчиқ, Қибрай, Бекобод, Юқоричирчиқ туманларида айрим ғалла пайкалларини бузишга тўғри келди.

Масалан, биргина Қуйичирчиқ туманидаги «Гулистон» хўжалигига қарашли 123 гектардан зиёд майдонда атиги 10—15 фоиз майса униб чиқди, холос. Қайта экиш, қолаверса, унувчанлик даражаси пастлигини ҳисобга олиб, уруғни мўлжалдагидан ошириб экиш натижасида салкам 3 тонна ортиқча уруғ сарфланди. Бунга техника, ёнилғи, ишчи кучини қўшиб ҳисоблаганда, хўжалик сифатсиз уруғдан ҳозирнинг ўзидаёқ уч миллион сўмга яқин зарар кўрибди. Вилоят Қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси маълумотларига қараганда, бундай хўжаликлар анчагина.

Сифатсиз уруғнинг бир қисми — минг тоннаси Андижон уруғчилари томонидан алмаштириб берилди. Бироқ қолгани муаммо бўлиб турибди. Бунда айбни на «Ўздавуруғназоратмарказ» ва на «Ўздонмаҳсулот» корпорацияси бўйнига олади. Ваҳоланки, мана шу уруғ навлари «Ўздавуруғназоратмарказ» лабораторияси хулосаси бўйича сифатли деб топилган ва экишга тавсия этилган. Вилоят деҳқонлари эса кўрилган зарарни қандай қоплашни билолмай тажанг.

Президентимиз таъкидлаганларидек, ғалла навини танлаш ва уруғлик тайёрлаш ишларини ғаллакорларнинг ўзига қўйиб бериш керак. Ана шунда ортиқча ташвишга ҳам, харажатга ҳам ҳеч қандай ўрин қолмайди.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

● НЬЮ-ЙОРК. БМТ Хавфсизлик Кенгаши Анголадаги вазият борган сари мураккаблашаётганидан ташвиш билдириб, қарама-қарши томонлар, хусусан, Унита исёнчилар гуруҳи Лусака протоколидаги мажбуриятларини бажармаётганлиги ҳақида баёнот берди.

● БОНН. Германия Косовода касалхоналар ва

ҚУРРАИ ЗАМИНДА

сув тармоқларини қайта таъмирлаш ҳамда коммуникация тизими фаолиятини яхшилаш учун 19 миллион марка ажратди. ГФР ташқи ишлар вазирлиги расмий вакили Андреас Михалис бу маблағни ажратишдан асосий мақсад, БМТнинг Болқон минтақасидаги фаолиятини қўллаб-қувватлашдир, деди.

* * *

● ЖЕНЕВА. БМТнинг болалар жамғармаси ЮНИСЕФ маълумотига қараганда, ҳозир дунё бўйича 600 миллионда ортиқ бола қашшоқликдан кун кечирмоқда. Айниқса, Ангола, Сомали, Афғонистон ҳамда Нигерда аҳвол жуда ҳам аянчли. Мазкур мамлакатларда туғилаётган гўдакларнинг 20—30 фоизи очлик туфайли нобуд бўлмоқда.

ЎзА.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

20—26 Декабрь

ДУШАНБА, 20

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом Ўзбекистон»
8.00-8.40 «Таҳлилнома»
***
8.40 «Қуйла, танбур дуторим». Мусиқий дастур.
9.10 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.40 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Энг ширин қовун». Мультфильм.
10.15 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.35 «Уч бақалоқ». Бадиий фильм.
12.05 «Футбол майдонларида».
12.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
13.05 «Баркамол авлод орзуси».
13.30 «Саҳна ҳаёти».
13.55 Ватан тимсоллари.
14.10 «Оталар чойхонаси». Мусиқий дам олиш дастури.
15.10 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
16.00 «Қишлоқ ҳаёти».
16.25 «Малина виноси». Бадиий фильм.
17.55 Ватан тимсоллари.
18.10 «Қизиқарли учрашувлар».
18.30 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Биржа ва банк хабарлари».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Чимён тароналари». Мусиқий дастур. 1-қисм.
21.30 «Бунёдкорлик». 6. Болаларга салом берайлик.
21.50 «Австралиянинг ёввойи табиати». Телесериал премьераси. 1-қисм
22.40 «Ифтихор».
23.10 «Маънавият» дастури.
23.55 «Ахборот».
00.25 «Жаноб «Р». Бадиий фильм.
1.50-1.55 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («Спорт майдончаси, Мульттомоша)
18.40 «ТВ-саёҳат».
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Олтин мерос».
19.35 «Биринчи мўъжиза».
19.50 «Ёшлик баёзи».
19.55 «Мусиқий лаҳзалар».
20.00 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.20 21.00, 22.30 Эълонлар.
20.25 «Ёшлар» телеканали намойиш этади: «Адолат манзили». 1-қисм («Ўзбектелефильм»)
21.05 «Бунёдкорлик». «Истиқлол, ёшлар ва истиқбол». Видеофильм. 3-қисм.
21.25 «Остонадаги орзулар».
21.40 «Дастхат». Азим Муллахонов.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.20 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. 1.Миллионлар ўйини. 2. Футбол. Ҳафтанинг энг яхши учрашуви.
1.05 «Тонг юлдузи».

ЎзТВ IV
РЖТ 7.30-9.00
***
14.55 Кўрсатувлар тартиби.
***
15.00-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
***
16.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
16.40 «Тотли оғу». Телесериал
17.40 «Мультчархпалак».
17.55 «Дил изҳори».
18.00 «Комиссар Рекс». Телесериал.
19.00 «Дил изҳори»
19.05 «Ўғрини ушла». Телесериал.
19.30 «Оламда нима гап?» Ахборот курсатуви.
19.40 «Кутиш зали». Кўп серияли бадиий фильм. 8-серия

21.50 «Австралиянинг ёввойи табиати». Телесериал премьераси. 2-қисм.

Тунги ҳамроҳ.

22.40 «Орзули олам бу».
23.00 «Умид» сафарда.
23.40 «Ахборот».
00.10 «Садоқат». Бадиий фильм. 1-серия.
1.20-1.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади:(«Қувноқ учрашув»)
18.25 «Семург». Ўсмирлар учун кўнгил очар дастур.
18.40 «Рақслар қанотида».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Олис сафарлар иштиёқида». Япония.
19.45 «Далил ва шарҳ».
20.00 «Спорт-лото».
20.10 «Лаззат».
20.55, 22.30 Эълонлар.
20.35 «Ракурс».
21.00 «Бунёдкорлик». «Истиқлол, ёшлар ва истиқбол». Видеофильм. 4-қисм.
21.20 Танишинг: Абдулла Убайдуллаев.
21.35 «Эркин фикр».
21.55 «Каталог».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.20 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. Интерфутбол.
00.50 «Хит-коллекция».
1.10 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV
РЖТ 7.30-9.00
***
14.55 Кўрсатувлар тартиби.
***
15.00-16.10 Туркия телевидениеси
***
16.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари».
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».
17.55 «Дил изҳори».
18.00 «Комиссар Рекс». Телесериал.
19.00 «Филипп Киркоровнинг танланган қўшиқлари».
19.40 «Кутиш зали». Кўп серияли бадиий фильм. 10-серия.
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
***
21.50 «Ўғрини ушла». Телесериал.
22.15 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Дил изҳори».
22.30 «Вести».
23.00 Кинематограф: «Эмма». Бадиий фильм.
00.50 «Ахборот» (рус тилида).
1.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПАЙШАНБА, 23

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Мусиқа ва замон».
9.15 «Дунё шаҳарлари».
9.25 «Олимпиадачилар орамизда». Спорт дастури.
9.40 «Инсон-ҳаёт гултожи».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
10.25 Кундузги сеанс. «Фалокат оёқ остида». Бадиий фильм.
12.05 «Соғлом авлод учун».
12.30 «1999 йил - Аёллар йили. «Ажаб саодат эрур». Бадиий-публицистик кўрсатув.
12.50 Австралиянинг ёввойи табиати. Телесериал. 2-қисм.
13.40 «Бунёдкорлик. 7. Савоб ишни ҳар ким ҳар куни қилмоғи керак.
14.10 А.Хурсандов «Кампир топайми, дадажон». Ю.Шакаржонов номидаги Фарғона вилоят театрининг спектакли.
16.00 «Камолот сари».
16.20 Лирик тароналар.
17.00 «Телекутубхона».
17.10 «Ўзбектелефильм» намойиши. «Буюк ўзгаришлар жараёнида».

21.45 «Дил изҳори».
21.50 «Ўғрини ушла». Телесериал.
22.15 «Подиум».
22.30 «Вести».
23.00 Кинематограф: «Сирли уй». Бадиий фильм.
00.25 «Ахборот» (рус тилида)
00.50 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШАНБА, 25

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
***
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Мусиқа бўстони». Телеалманах.
9.10 «Ҳидоят сари».
9.35 «Ҳаёт чашмалари».

«Умид» намойиш этади.

9.55 «Саодат қасри».
10.20 «Ўзбек спортининг нуфузи».
10.35 Кундузги сеанс. «Робин Гуд». Бадиий фильм. 1-серия.
11.40 «Ёзувчи ва замон».
12.00 «Акс-садо».
12.35 «Дўстлик» видеоканали. 1. Мехрангиз. 2.Жетиген
12.55 «Кўзгу». Тележурнал.
13.25 «Ер ва диёр тароналари».
13.40 «Бунёдкорлик». 8. Миллат кўзгуси.
14.00 «Робин Гуд». Бадиий фильм. 2-серия.
15.10 «Қалб гавҳари».
15.30 Эстрада концерти.
16.00 «Ўйла, изла, топ». Телемусобақа.
16.40 «Илм олами: XXI аср бўсағасида».
17.00 «Стандарт ва сифат».
17.10 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Хушёрлик мезони».
17.40 «Маҳорат».
18.00 Болалар учун. «Қувноқ дақиқалар».
18.20 «Сеҳрли шуъла».
18.40 «Рамазон ойи - покланиш ойи».
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Иқтисод ва биз».
19.25, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Оқшом эртаклари».
20.15 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.30 «Ойдиндир қўшиқнинг йўли». М.Йўлчиева.
22.20 «Халқнинг кўнгли». Спорт дастури.
22.40 «Футбол майдонларида».
23.10 Волейбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.
23.50 «Ахборот».

Тунги ёғду дам олиш дастури.

00.20 «Куй ва тасвир».
00.40 «Регтайм». Бадиий фильм. 1-серия.
1.55-2.00 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Бўш ўтирма», «Кувноқ учрашув»)
9.35 «Сув ости экспедицияси». Телесериал. 1-қисм.
10.25 «Ёшлар» телеканалида.
10.30 «Мусиқий лаҳзалар».
10.35 «Ракурс».
10.55 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
11.15 «Мафтункор чеҳралар».
11.40 «Авто-2000».
12.00 «Мусиқий лаҳзалар».
12.05 «Бунёдкорлик». «Истиқлол, ёшлар ва истиқбол». Видеофильм. 3-қисм.
12.25 «Рақслар қанотида».
12.45 «Рамаяна». Телесериал.
13.20 «Қадрият». Алоуддин Мансур билан суҳбат.
13.40 «Мусиқий лаҳзалар».
13.45 «Ўзбекистон қанотлари».
14.00 «Сир».
14.20 «Шу куннинг мавзуси».
14.40 «Ёш Индиана Жонс ҳаётидан». Телесериал.

20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
21.40 «Махфий ҳужжатлар». Сериал.
23.25 «Дил изҳори».
23.30 «Вести».
24.00 «Соккер клуб».
00.15 «Ахборот».
00.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»
02.55 «Футбол клуби» чемпионлар лигасини таништиради.

СЕШАНБА, 21

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
***
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Ўзбекистон бастакорлари». Мусиқий дастур.
9.20 «Оламга саёҳат».
9.40 «Жавҳар». Публицистик кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.15 «Кино янгиликлари».
10.40 Кундузги сеанс. «Малласоч малика». Бадиий фильм.
12.05 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
12.25 Болалар учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
12.50 «Австралиянинг ёввойи табиати». Телесериал. 1-қисм.
13.40 «Бунёдкорлик». 6. Болаларга салом берайлик.
14.10 «Маънавият» дастури.
14.55 «Иқтисод ва биз».
15.20 «Турфа томошалар».
15.45 «Чемпион билан учрашув». Спорт дастури.
16.00 «Қароқчи чоллар». Бадиий фильм.
17.25 «Вақтинг кетди».
17.40 «Фантадром». Мультфильм. 1-2 сериялар.
18.10 Болалар учун. «Санъат гунчалари».
18.30 «Ҳунарманд». Тележурнал.
18.50 «Олам ва одам».
19.15 «Фермер».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.45 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Эзгулик йўлида».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Чимён тароналари». Мусиқий дастур. 2-қисм.
21.50 «Ўзлигинг намоён қил». Экранда - Хоразм вилояти.
22.25 «Қонун ва биз».
22.55 «Сиз уларни танийсиз».
23.25 «Ахборот».
23.55 «Жадвалдан ташқари поезд». Бадиий фильм.
1.10-1.15 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Ёшлар» телеканалида премьера. «Сув ости экспедицияси». Телесериал. 1-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ватан манзаралари».
19.50 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
20.00 «Парламент».
20.10 «Мутолаа».
20.30 21.10, 22.30 Эълонлар.
20.35 «Адолат манзили». 2-қисм («Ўзбектелефильм»)
21.15 «Марду-майдон».
21.35 «Ёшлар овози».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.25 «Агарда солиқчи келса».
23.55 «Мусиқий лаҳзалар».
24.00 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. Теннис.
1.00 «Янги тонг».

ЎзТВ IV

14.55 Кўрсатувлар тартиби.
***
15.00-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
***
16.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари»
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».
17.55 «Дил изҳори».
18.00 «Комиссар Рекс». Телесериал.
19.00 «Филипп Киркоровнинг танланган қўшиқлари».
19.40 «Кутиш зали». Кўп серияли бадиий фильм. 9-серия.
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
21.50 «Ўғрини ушла». Телесериал.
22.15 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Дил изҳори».
22.30 «Вести».
23.00 «Спорт клуб».
23.15 Кинематограф: «Унутилган хоним». Бадиий фильм.
00.45 «Ахборот» (рус тилида)
1.10 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 22

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
***
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Насафдан эсган саболар». Мусиқий дастур.
9.15 «Юрт ўғлонлари». Спорт дастури.
9.30 «Ўзбектелефильм» намойиши. «Гўзаллик оламида».
9.40 «Бола бошидан».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф».
10.25 Кундузги сеанс. «Қизил қор ёққанда». Бадиий фильм.
11.40 «Заковат сарчашмаси».
12.05 Болалар учун. «Сеҳрли оҳанглар».
12.30 «Ўзбектелефильм» намойиши. «Ёмғирли оқшом».
13.00 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
13.35 Каратэ бўйича Осиё чемпионати. Сингапур.
13.55 Ватан тимсоллари.
14.10 «Қўшиққа кўчган сатрлар». Х.Аҳмедова.
14.40 «Кодекс».
15.00 «Ҳа, ҳа, ҳа». Ҳазил. Ҳажв. Ҳангома.
15.25 «Бокира туйғулар».
15.40 «Жаҳон спорти».
15.55 Ватан тимсоллари.
16.00 «Қоҳиранинг қирмизи атиргули». Бадиий фильм.
17.30 «Меҳр қолур, муҳаббат қолур». Мусиқий дастур.
18.10 Болалар учун. «Ҳикматлар хазинаси».
18.30 «Шу кунлар шиддати».
18.45 «Сиҳат-саломатлик».
19.05 «Мулкдор».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури-амалда».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Рақслар гулдастаси».
21.30 «Бунёдкорлик». 7. Савоб ишни ҳар ким ҳар куни қилмоғи керак.

17.40 «Теран томирлар».
18.10 Болалар учун. «Бир сиқим тупроқ».
18.25 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.40 «Куйла ёшлигим».
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Юзма-юз».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Санъатим саодатим». Мусиқий дастур.
21.30 «Акс-садо».

«Умид» намойиш этади.

22.05 «Оила». Тележурнал.
22.35 «Қалб сайёраси».
22.55 «Сомон йўли».
23.25 «Ахборот».
23.55 Волейбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.
00.35 «Садоқат». Бадиий фильм. 2-серия.
2.05-2.10 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Сув ости экспедицияси». Телесериал. 2-қисм.
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Мезон».
19.50 «Қалбим ардоғи». Мусиқий дастур.
20.00 «Бегойим».
20.25, 21.05, 22.30 Эълонлар.
20.30 «Адолат манзили». 3-қисм («Ўзбектелефильм»)
21.10 «Иймон».
21.35 Абдурашид Саидов куйлайди.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.20 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: 1.Интерфутбол. 2.«Спорт-қитъаси».
1.20 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV
РЖТ 7.30-9.00
***
14.55 Кўрсатувлар тартиби.
***
15.00-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
***
16.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари».
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».
17.55 «Дил изҳори».
18.00 «Комиссар Рекс». Телесериал.
19.00 «ТВ-4 да Немис тўлқини».
19.15 «СНН-шоу».
19.30 «Оламда нима гап?»
19.40 «Ов мавсуми». Жангари фильм.
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
***
21.50 «Ўғрини ушла». Телесериал.
22.15 «Кино сайёраси».
22.30 «Вести».
23.00 «Дил изҳори».
23.10 Кинематограф: «Даводаги момоқалдироқ». Бадиий фильм.
00.50 «Ахборот» (рус тилида)
1.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЖУМА, 24

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
***
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.50 «Сўз сеҳри». Мусиқий дастур.
9.15 «Ҳамкорлик риштлари».
9.35 «Сарғайган саҳифалар». Адабий кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 Кундузги сеанс. «Аҳмад қаерда?» Бадиий фильм.
12.05 «Беш бармоқ». Тележурнал.
12.25 «Юрт ҳақида қўшиқ». Публицистик кўрсатув.
12.45 «Дунё шаҳарлари».
12.55 Ёш ижрочилар концерти.
13.30 «Сомон йўли».
14.10 «Инсон ва замин». Тележурнал.
14.30 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
15.15 «Жавоҳирлар хазинаси».
15.40 «Машриқ оҳанглари».
16.00 «Фантадром». Мультфильм. 3-серия.
16.10 «Кўринмас одам». Бадиий фильм.
17.35 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳ.
18.10 Болалар учун. «Фарзанд - умид юлдузи».
18.30 «Таянч нуқтаси».
18.45 «Аёл дунёни тебратар».
19.05 «Ишончли ҳамкор». Банклараро телетанлов.
19.25, 19.55, 20.25, 21.50 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Рақибингиз-гроссмейстер».
20.10 «Оқшом эртаклари»
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қалбга яқин қўшиқлар». Мусиқий дастур.
21.30 «Бунёдкорлик». 8. Миллат кўзгуси.
21.55 «Ўзингни ўз уйингни ўзинг асра».
22.15 «Ижод қувончлари». М.Маҳкамов.
22.45 Волейбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.
23.25 «Ахборот».
23.55 «Севгим меним, андуҳим меним». Бадиий фильм.
1.25-1.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («Дунё ва болалар», Мульттомоша)
18.40 «Ёшлар ва маънавият».
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Олтин мерос».
19.35 «Табаррук қадамжолар». Имом ал-Бухорий зиёратгоҳи.
19.55 «Ёшлар» телеканалида.
20.00 «Афсона қилма». Мусиқий дастур.
20.20, 21.20, 23.45 Эълонлар.
20.25 «Адолат манзили». 4-қисм («Ўзбектелефильм»)
21.05 «Азизим».
21.45 «Автосалтанат».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. «Ринг қироллари».
23.30 «Жаҳон эстрадаси».
23.50 Синема: «Клеопатра». 1-қисм.
1.20 «Мунаввар тонг истаб».

ЎзТВ IV
РЖТ 7.30-9.00
***
14.55 Кўрсатувлар тартиби.
***
15.00-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
***
16.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари».
16.40 «Тотли оғу». Телесериал.
17.40 «Мультчархпалак».
17.55 «Дил изҳори».
18.00 «Комиссар Рекс». Телесериал.
19.00 «Уорлднет» янгиликлари.
19.10 «Дурдаршан».
19.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
19.35 «Дил изҳори».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
***

15.20 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
16.00 Синема: «Французча бўса».
17.40 «Хит-коллекция».
***
18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («У ким, бу нима», Мульттомоша)
18.40 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
18.55 «Эски альбомдан».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Баҳс, мунозара, таҳлил».
19.55 «Мусиқий лаҳзалар».
20.00 «Матбуот».
20.10 «Дилбарим».
20.30, 21.10, 23.10 Эълонлар.
20.35 «Рамаяна». Телесериал.
21.15 «Кутилмаган меҳмон».
21.35 «Садо-99» саҳифаларидан. Мусиқий дастур.
21.55 «Каталог».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Дирижабль». Дам олиш кўрсатуви.
22.50 «Кинотақдим».
23.15 Синема: «Клеопатра». 2-қисм.
00.45 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Болалар олами».
9.20 «Кино сайёраси».
9.35 «Дурдаршан».
9.50 «ТВ-4 да Немис тўлқини».
10.05 «СНН-шоу».
10.20 «Инглиз тили Сиз учун».
10.45 «Тенгдошлар».
11.05-11.25 «Мюзик холл».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бинафша».
18.20 «Биргаликда куйлаймиз».
19.05 Кинокомедия.
21.00 «Время».
***
22.00 «Дил изҳори».
22.10 «Британия кундалиги».
22.25 «Эксклюзив».
22.45 Кинематограф: «Омадли жентельменлар». Бадиий фильм.
00.10 «Ахборот» (рус тилида)
00.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЯКШАНБА, 26

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
***
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.00 Наманган вилояти хонандаларининг концерти.
9.35 «Ўзбектелефильм» намойиши. «Биби Увайда».
9.45 «Ғаройиботлар».

«Умид» намойиш этади.

10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!»
11.00 «Оромижон».
11.20 Кундузги сеанс. «Мен ўлган ғалирмадим». Бадиий фильм. 1-серия
12.20 «Шоҳрух» клуби.
12.50 «Цирк, цирк, цирк».
13.15 «Мен ўлган ғалирмадим». Бадиий фильм. 2-серия.
14.15 «Севги сурури». Мусиқий дастур.
14.50 «Мозийдан бир мўъжиза».
15.10 «Фламинго». Кинокўрсатув.
15.30 «Бўстон». Тележурнал.
16.00 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
16.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Дунё шаҳарлари».
16.55 «Ўзбекистон - Ватаним маним». Мусиқий дастур.
17.25 «Алибобо ва 40 қароқчи». Мультфильм.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Шарқнинг машҳур аёллари».
18.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонлар.
19.30 Таҳлилнома (рус тилида).
20.05 «Санъат олами».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури.
21.55 «Оталар сўзи - ақлнинг кўзи».
23.15 Каратэ бўйича жаҳон кубоги. Венгрия.
23.45 ТВ-1 намойиш этади. Телеанонс.

«Аср мўъжизаси» кино дастури.

23.55 «Кино янгиликлари».
00.10 «Регтайм». Бадиий фильм. 2-серия.
1.15-1.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («Янги авлод» почтаси, «Катта танаффус»)
9.55 «Сув ости экспедицияси». Телесериал. 2-қисм.
10.45 «Мусиқий лаҳзалар».
10.55 «Ёшлар овози».
11.20 «Бегойим».
11.45 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. «Ринг қироллари».
12.45 «Лаззат».
13.10 «Бунёдкорлик». «Истиқлол, ёшлар ва истиқбол». Видеофильм. 4-қисм.
13.30 «Рамаяна». Телесериал.
14.05 «Марду-майдон».
14.25 «Эстрада оҳанглари».
14.55 «Цирк, цирк, цирк...»
15.15 «Мезон».
15.35 «Мусиқий лаҳзалар».
15.40 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
15.55 «Компьютер-Азия».
16.10 Синема: «Атлантидадан қочиш».
17.35 «Мусиқий лаҳзалар».
***
17.45 Кўрсатувлар дастури.
17.50 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («Уй вазифаси»)
18.15 «Спорт ҳафтаномаси».
18.35 «Якшанбада кўришгунча».
19.05 «О, ёшлигим».
19.25 «Синфдош».
19.45 «Сурур». Мусиқий дастур.
20.00 «Давр». Ҳафта ичида.
20.40, 21.20, 22.45 Эълонлар.
20.45 «Рамаяна». Телесериал.
21.25 «Худуд».
21.45 «Кулгига нима етсин».
22.05 «Бу мунис лаҳзалар».
22.25 «Олам футболи».
22.50 Синема: «Алвидо, Чарли». 1-2 қисмлар.
00.50 «Хайрли тун!»

ЎзТВ IV

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.45 «Парле ву франсэ?»
11.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
11.20 «Фан-тайм» (Болалар учун инглиз тили)
11.30-12.15 «Дўстлик» видеоканали»: Дидар», «Айчурек».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Тенгдошлар».
18.20 «Кинопрофи».
18.40 «Мюзик холл».
19.00 «Интернет худуди».
19.15 Олтин серия. «Операция-Ы» ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари. Комедия.
21.00 «Дил изҳори».
21.10 «Бу ажиб дунё».
21.55 «Бурҗлар башорати».
22.25 Якшанба кинозали. «Рождество совғаси». Бадиий фильм.
23.45 «Таҳлилнома» (рус тилида)
00.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

АЁЛ ДЕГАНИ ГЎЗАЛЛИК ДЕМАК...

Бугунги меҳмонимиз Андижон вилояти, Бўз туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги раисаси, иқтисод фанлари номзоди Турсуной ИСОҚОВА

БЕШИНЧИ ҚАВАТДА БЕШ ДАҚИҚА СУҲБАТ

— ТУРСУНОЙ опа, аваламбор, анъанамизга кўра беш рақамига муносабатингизни билмоқчи эдим...

— Беш бу «аъло» дегани. «Аъло баҳо», «аъло кайфият»...Яна «ўқишлар беш», «ишлар аъло» деймиз. Бу сўзлар фақат эзгуликдан дарак. Нафақат айтувчи, балки, эшитувчи дилига ҳам алоҳида қувонч, кўтаринкилик бахш этади. Ахир, оиладаги, жамиятдаги ўрнинг, ишинг, ўқишинг «беш» бўлганга, «аъло» бўлганга не етсин!

— Катта бир хўжалик раҳбарисиз, бунинг устига «аёл ишчи кучларидан самарали фойдаланиш» деган мавзуда илмий иш ёқлаган олима ҳамсиз. Мана, Президентимиз «Аёллар йили» деб атаган XX асрнинг сўнгги йили ҳам якунланаяпти. Сир бўлмаса, шу кунларда хаёлингиздан нелар кечяпти?

— Доно, тиниб-тинчимас, фидойи йўлбошчимиз бор. У кишининг 1999 йилни Аёллар йили деб эълон қилганликлари халқимизнинг айни дилидаги иш бўлди. «Аёллар йили» деган калом онага, аёлга ҳурмат-эҳтиром рамзи сифатида ҳамма жойда, ҳар қадамда, ҳар доим жаранглаб турди. Мамлакатимизда шу муносабат билан катта кўламдаги бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Қатор чиройли тадбирлар, аёлларни шарафловчи кечалар, учрашувлар бўлиб ўтди.

Бу табиий. Аёл бу-ҳаёт дегани, келажак дегани, гўзаллик дегани. Аёлларни, оналарни ҳар қанча шарафласак оз. Айни пайтда биз аёллар ўзимизнинг жамиятдаги, оиладаги тутган ўрнимиз, қилаётган хизматларимиз, эзгу ишларимиз билан шу номга муносиб бўлишимиз керак. Мен кўпроқ шу ҳақида ўйлайман. Жамиятда соғлом муҳит яратишда, кишиларга руҳий кўтаринкилик бағишлашда аёлнинг хизматлари беқиёс. Аёл шундай ишда ишласинки, у ўз қилаётган меҳнатидан завқ олсин. Шунда руҳи тетик, кайфияти аъло юради. Аёлнинг руҳи тетик бўлса бу руҳни турмуш ўртоғига, фарзандларига юқтиради. Кўп кузатганман, ҳар бир бола ўз онасининг касби, юриш-туриши билан фахрланади, фахрлангиси келади. Унинг кулгиларидан баҳра олади. Ишлаб чиқаришда, санъатда ёки бошқа соҳада муваффақият қозонаётган кишиларнинг онасини суриштиринг-а, албатта у билимдон, оқила ва доно аёл бўлиб чиқади...

— Кечирасизу... Сиз «аёл макри қирқ эшакка юк» деган мақолга қандай қарайсиз?

— Бу мақолга мен ижобий қарайман. Бу ерда макр дегани, кўпчилик ўйлаганидек, хийла, найранг дегани эмас асло. Бу аёлнинг тадбиркорлигига, ҳар ишга қодирлигига ишора. Аёл қалбидаги кучли изтиробларини, қайғу аламларини ҳам зарур пайтда пинҳон сақлай олади. Айни пайтда қувонч-у шодлиги, инжа туйғуларини ҳам лозим пайтда жиловлай билади. Оқила аёллар ҳар қандай тунд, тошбағир эркакни ҳам бир қараши, салгина табассуми, бир оғиз лутфи карами билан «мум»дек эритиб юборади. Айни пайтда «ҳаддидан ошаётган» эркакни бир чимирилиши, бир чимдимгина нордон гапи билан «эсини» жойига тушуриб ҳам қўяди. Аёл шунингдек, вақти келса бир оғиз гапи билан эркакни катта ишларга отлантириб, руҳлантириб юборишга ҳам қодир. Бунга мозийдан кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Эсланга. Амир Темур узоқ юртда, муҳорабада юрган жойида суюклиси Сароймулкхонимга хазинаси бўшаб қолганини айтиб, бироз маблағ юборишини сўраб хат йўллайди. «Сармоянгиз-ку тугабди, сиёсатингизчи, сиёсатингиз ҳам тугадиму, бегим?» Амир Темурнинг шу бир оғиз гапдан кейин ҳуши жойига келади. Суяклардан вақтинчалик пул ўрнида фойдаланиб танглик холатини бартараф этади..

— Айни пайтда жамоат транспортида, йўлларда шаҳарма-шаҳар бўхча орқалаб юрган, бозорларда ёз жазирамасида ҳам, қиш қаҳратонида ҳам худонинг берган куни «раскладушка» ортида кун бўйи харидор чорлаб ўтирадиган «биржачи» аёлларни кўриб, «буларнинг эри қанақайкин-у, фарзандларининг тақдири нима бўларкин?» деб ўйланиб коласан киши...

— Эркак уйда ўтирса-ю аёли бозорма бозор юрса, пулни пулга уриштирса?! Мен бунга аёлларимиздан кўра эркакларимизнинг ўзлари айбдор, деб биламан. Эркак уйнинг боши, устуни. Эркак зотида шарқона ғурур, оила, фарзандлар учун масъулият ҳисси бўлиши керак.

Бизнинг ота-боболаримиздан қолган шарқона удумларимизда аёл нозик хилқат, она сифатида асраб, авайланган. Оналарга, уй бекаларига алоҳида ҳурмат-эътибор кўрсатилган. Ўтмишда бева аёл яшайдиган хонадонда сув тугаса бўш пақирни дарвоза олдига чиқариб қўяркан, учраган эркак пақирни ҳовуздан тўлдириб, яна дарвоза тагига келтириб бераркан. Яна Амир Темур ҳазратларидан мисол келтиришга тўғри келади. Амир Темур аёлларга шу қадар эътибор берган эканларки, агар аёнларидан бирортасининг аёли ҳомиладорлигини эшитсалар саройда паст овозда гапиришга, товуш чиқармай, оёқ учида юришга амру фармон берар эканлар.

Демак, бизнинг ота-боболаримиз фарзандлар тарбияси билан ҳали улар туғилмасданоқ шуғулланишган, болаларни жасур, довюрак қилиб тарбиялашга алоҳида эътбор беришган. Шунинг учун ҳам фарзандлар жисмонан бақувват, ақлан теран, мард ва фидойи инсонлар бўлиб камолга етишган.

Менинг назаримда муҳтарам йўлбошчимиз мустақилликка эришганимиздан кейиноқ «Соғлом авлод учун» орденини таъсис этганликлари, оналарга, фарзандлар таълим-тарбиясига, уларнинг бугуни ва эртасига катта эътибор бериб ғамхўрлик кўрсатаётганлари, келгуси йилни «Соғлом авлод» йили, деб эълон қилганлари боиси ҳам худди ана шунда.

Мен шахсан, аёлнинг уйда ўтириб қолишига қаршиман. У ўз назокати, ақлу идроки билан жамият ривожига ҳисса қўшиши керак. Жамиятга фаол аралашиши лозим. Бунинг учун хотин-қизларга ишлашлари, соғлом авлодни вояга етказишлари учун шарт-шароит яратиб беришимиз зарур.

— Сиз раҳбарлик қилаётган хўжаликда аёлларнинг меҳнат қилишлари учун қандай шароитлар яратилган? Аёллар йилида қандай айрича тадбирларни амалга оширдиларингиз?

— Бизнинг жамоамизда олти юз нафарга яқин далада ишлайдиган аёллар бор. Хўжалигимиз ҳудудидаги Насриддинбек, Ўртатўп, Пастки Чек каби қишлоқлар тўла газлашган, тоза ичимлик суви билан таъминланган. Барча шароитларга эга гузарларимиз, тўртта болалар боғчамиз бор. Аёллар кексалик нафақасига чиқса бир йўла уч ойлик маоши миқдорида мукофот беришни одат тусига киритдик. Ҳисоблаб кўрсак бизнинг жамоадан 18 нафар йигит-қиз шу йилнинг ўзида олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кирибди. Биз уларнинг оналарини чорлаб бир пиёла чой устида табрикладик ва эсдалик совғалари бердик...

— Бўш вақтингизда нималар билан шуғулланасиз?

— Бўш вақт менда камроқ бўлади. Олти фарзандим бор. Уларнинг ўқиши, тарбияси дегандек... Лекин бўш вақт топишга ҳаракат қиламан. Кўпроқ Эркин Воҳидов, Абдулла Ориповларнинг фалсафий шеърларини ўқишни ёқтираман. Гулбаҳор Эркулованинг қўшиқлари жони-дилим. Ўзим ҳам дутор чертиб хиргойи қилишни яхши кўраман. Санъат бу гўзаллик. Ақлни пешлайди, илҳом беради...

— Ташаккур.

Мезбон: Ортиқали НОМОЗОВ

Ажиниёз қорақалпоқ халқининг буюк фарзанди. У ўзининг бутун борлиғини, қалб ҳароратини, юрак меҳрини қорақалпоқ адабиёти равнақига бахшида этди.

Истиқлол туфайли миллий қадриятларимизни эъзозлаш, буюк аждодларимизга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш имкониятига эга бўлдик. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ажиниёз таваллудининг 175 йиллигини нишонлаш тўғрисида»ги қарори ҳам юқоридаги фикримизнинг исботи. Шу боисдан тез орада юртимизда Ажиниёз таваллуд топган кун шодиёналари бўлиб ўтади.

Рассом Маҳмуд ЖЎРАЕВ қаламига мансуб ушбу асарда АЖИНИЁЗ, БЕРДАХ, КУНХЎЖА сиймолари ўз ифодасини топган.

АРМОНЛИ ДУНЁ

Бул дунёда шоду хуррам бўлмадим,
Қолдинг юрагимда, армонли дунё!
Айшу ишрат, завқу сафо сурмадим,
Қолдинг юрагимда, армонли дунё!

Киймоққа сарпо йўқ, минмоққа от йўқ,
Осмонга учмоққа менда қанот йўқ.
Чирмашиб ётмоққа бир паризод йўқ,
Юрак-бағрим тилдинг, армонли дунё!

Мол-дунёни қувсам, ул мени кутмас,
Бирига етганда, бирига етмас.
Бул дунёнинг иши ўлгунча битмас,
Қолдинг юрагимда армонли дунё!

Бир нечани олтин тахтга миндириб,
Бир нечанинг ёнган ўтин сўндириб,
Лайли каби ишқ ўтида куйдириб,
Мени Мажнун этдинг, армонли дунё!

Мен бир пинҳон жойда макон тутайин,
Во дариғ! — деб, мен ҳам шунда ётайин,
Зевар дейди, қай бирини айтайин!
Бир кун гўрга солар армонли дунё!

АЖИНИЁЗ

СЕЛДИР

ТАБИАТ ШИФОХОНАСИ

Селдирнинг илдизмевали, баргли ҳамда новда маҳсулотли навлари тарқалган бўлиб, бизнинг мамлакатимизда асосан илдизмевали навлари экилади.

У ўзининг шифобахшлиги билан ажралиб туради. Селдирнинг илдиз мевалари ўз таркибида 1,8—3,4 фоиз қанд, эфир мойи, холин, аспарагин, мантин, пентозанлар, шиллиқ, крахмал сақлайди. Шунингдек, ўсимлик илдизида витамин С /6 мг фоиз В1 ва провитамин А учрайди.

Селдир ўтида углеводлар, эфир мойлари, органик кислоталар, флавоноидлар, витамин С, В1, В2, РР, провитамин А лар билан бир қаторда калий, кальций, магний, фосфор ва темир элементлари бор. Ундан халқ медицинасида асабни тинчлантирувчи, яллиғланишга қарши дори, безгак хуружини қайтарувчи, сийдик ҳайдовчи восита сифатида фойдаланилади. Шунингдек, селдирнинг барги ва илдизидан тайёрланадиган дамлама иштаҳа очувчи, овқатни ҳазм эттирувчи, қабзият ва қориннинг дам бўлишига даво сифатида ишлатилади. Селдир маҳсулотларидан тайёрланган дори-дармонлар буйрак, қовуқ касалликларида, бод, подагра касалликларида ижобий натижа бериши мумкин.

Селдирнинг дамламаси тери касалликларидан темиратки ва эшакемини даволайди, у билан йирингли яралар ювилади.

Селдир илдизмеваларининг дамламаси эса иштаҳа очади, кўнгил айнишини, ҳиқичоқни қолдиради. Ҳайзни маромга солади. Бундан ташқари унинг илдизмевалари буйрак касалликларида (нефрит, нефролитиаз), тоқ безларининг шамоллашида, подагра, эшакеми, дерматит, жинсий заифликда ҳам ижобий натижалар бериши мумкин.

Селдир барглари ва илдизмевалари озиқ-овқат ҳамда консерва саноатида кенг кўламда ишлатилади. Уни салатларга қўшиб истеъмол қилиш мумкин.

(«Шифобахш неъматлар» китобидан).

ҚЎШИҚЧИ КЕНГУРУ

ҒАЛАТИ ШОВ-ШУВ

Шов-шув кўп. Лекин бу галгиси жуда ғаройиб. Янги Гвинея ўрмонларида ҳали фанга маълум бўлмаган кенгурулар яшаши аниқланди.

Қўшиқчи кенгуру! Балки бу бироз ҳайратомуз туюлар. Лекин француз зоолог олими, доктор Клоп Дюлеттнинг таъкидлашича, кенгуру ҳуштак чалар, товуши қандайдир мусиқага ўхшаркан.

Олимларнинг фикрича бу кенгурулар сўнгги ўн йил ичида пайдо бўлишган. Қайсидир кенгуру авлодининг мутациясида эволюция ўзгаришлари рўй берган-дир.

Доктор Дюлетт ва унинг ҳамкасблари Парум тропик ўрмонда экспедицияни давом этираркан, тасодифан қандайдир ғайритабиий ҳуштак товушини эшитиб қолишди. Доктор Дюлетт ўзидан 10-15 қадам наридаги «ҳуштакбоз»га ҳайратланиб қаради. «Толиқибман шекилли, шундай туюлдимикан?» Йўқ ҳамкасблариям эшитибди. Кузатиш бошлашса, кенгуру тумшуғини чўзиб лабларини чўччайтириб, яна ҳуштак чала бошлабди. Тўғри ҳайвонлар ҳам ўзаро «гаплашади». Айтайлик, одатдаги кенгурулар, қуёнлар оёқларини ерга тап-тап уриб «гаплашади».

Охирги уч ҳафталик кузатувда экспедициячилар кенгурунинг ҳуштагини магнит тасмасига ёзиб қайтишди. Махсус асбобда текширишса, товуш мусиқанинг ўзгинаси экан...

Хавфдан огоҳ этиш, егуликка чақириш, «ҳуштак»лар ҳам бир-бирига ўхшамасди.

Айниқса, кенгуру ўз жуфтини чақирганда росмана қўшиқ куйларкан!

Ҳайвонот олами сир-синоатлари кўп. Фақат кишини ҳайратлантирадиган кенгурулар ҳам шодлик ҳиссини туйишар экан-да.

Қўшиқчи кенгурулар «куйлайверсин». Олимлар уларнинг ҳар бир «қўшиғи»ни ҳам кашф этса, ажабмас.

О.АСҚАРОВА тайёрлади.

«БЕЛБОҒЛИ КУРАШ» ЖАҲОН САРИ

(Боши 1-бетда)

— Бўлғуси баҳсларнинг бош ҳаками ҳамда «Белбоғли кураш» мутахассиси сифатида унинг тарихига тўхталиб ўтсангиз.

— Кураш халқимиз тарихи билан чамбарчас боғлиқ бўлиб, авлоддан-авлодга ўтиб келмоқда. Айни пайтда янги қоида ва усуллар билан бойитилиб, «Белбоғли кураш» номини олган курашнинг тарихи 2—3 минг йилга бориб тақалади. Тарихий манбалардаги маълумотларга кўра, фарғонача усулдаги кураш республикамизнинг Тошкент шаҳри ва вилояти, Сирдарё, Фарғона водийсидаги вилоятлар ҳамда Қирғизистоннинг Ўш, Жалолобод, Тожикистоннинг Хўжанд, Қозоғистоннинг Чимкент, Жамбул каби ҳудудларида қадимдан бир хил қоида асосида кенг тарқалган бўлиб, ўша замонлардаёқ сайилгоҳ, байрамлар ва тўйларда уларнинг полвонлари ўртасидаги баҳслар қизғин кечиб, ўз халқи шаънини ҳимоя қилган. Мана шу узоқ йиллик ўтмиш тарих қайта тикланиб, мазкур курашимизнинг ҳам халқаро тус олишига йўл очиб бермоқда.

— Кураш сингари белбоғли курашнинг ҳам жаҳон майдони сари илдам оммавийлашуви борасида федерация томонидан қандай чора-тадбирлар ишлаб чиқилмоқда?

— Давлатимиз раҳбарияти томонидан миллий қадриятларимиз, урф-одатларимизни тиклаш мақсадида миллий спорт турларига ҳам берилаётган катта эътибор туфайли ўзбек халқининг ушбу кураши ҳам республикамизда, қолаверса, халқаро миқёсида оммавий тарзда ривожлантиришга кенг имкониятлар яратиб бермоқда. Шу имкониятлардан унумли фойдаланиш мақсадида кураш фидойилари, кураш миллий федерацияси яқин йиллар ичида жаҳон тан олган кураш изидан мазкур курашни ҳам жаҳон майдонига янги қоидалар асосида олиб чиқишга астойдил бел боғлаганлар. Ўтказилаётган халқаро турнир яхши ниятда бошлаган ишимизнинг дебочаси ҳисобланади. Айни пайтда эса, кураш ойлиги муносабати билан барча вилоятларимизда «Белбоғли кураш» бўйича мусобақалар ўтказилмоқда. Шунингдек, келгуси йилдаги мусобақалар режасидан Андижон вилоятида Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Наманганда Бобораҳим Машраб, Фарғонада Ҳазрати Али, Тошкент шаҳрида Аҳмад Ҳожи полвон каби буюк шахслар хотирасига бағишлаб ўтказиладиган халқаро турнирлари ўрин олганини таъкидлаб ўтмоқчиман.

— Ушбу курашнинг ҳам халқаро миқёсда кенг ривожи учун яна қайси жиҳатлари асос бўлади деб ўйлайсиз?

— Фарғонача усулдаги кураш нафақат Марказий Осиёда шунингдек, Россия Федерациясининг республика ва вилоятлари, жумладан, Татаристон, Бошқирдистон республикалари ҳамда Шимолий Кавказ ўлкаларида кенг тарқалган бўлиб, бошқа миллатлар қатори улар ҳам мазкур курашга ўзларининг миллий спорт тури сифатида қарашади. Ўз навбатида ўша юртларнинг паҳлавонлари ҳам бу спорт билан мунтазам шуғулланиб, донг таратиб келмоқда. Яқиндагина улар ҳам «Белбоғли кураш»ни келгусида ягона қоида асосида ривожлантириш ва биргаликда тадбирлар ўтказиш мақсадида ўзаро келишувга розилик билдиришди. Шунингдек, Европадаги Швейцария давлатида, Африка қитъасининг Эфиопия мамлакатида, Хитойда, Жанубий Корея Республикасида ҳамда Украинанинг Донецк вилояти каби бир қатор ўлкаларда «Белбоғли кураш»нинг усулларига ўхшаш бўлган усуллар билан беллашувлар ўтказилишини эътиборга олсак, курашимизнинг турли миллат халқлари ўртасида тезроқ оммавийлашувига осонлик туғдиришидан далолатдир. Ана шу имкониятлар ҳисобига республикамизда бошланган халқаро турнирнинг анъанавий тарзда давомийлиги 2000 йилдан бошлаб, нафақат юртимизда балки хорижий давлатларда ҳам ўтказилишига аминман.

«Туркистон-пресс»

Спорт

ДАРВОЗАБОН, ҲАКАМ ВА НОКАУТ

Бразилияда мамлакат кубоги учун «Рио-Бранку» — «Фламенго» жамоалари ўзаро куч синашдилар. Қизиғи ўйиннинг 30 дақиқасида юз берди. Учрашув ҳакамі «Рио-Бранку» дарвозабони Вальтенирга коптокни ўйинга киритмаётганлиги туфайли сариқ карточка кўрсатади. Бундан норози бўлган дарвозабон ҳакамга ёпишиб, бир қўли билан унинг бўйнидан ушлади-ю, юзига икки маротаба тарсаки тортиб юборди. Ҳакам мувозанатини сақлашга анча уринди, бироқ оёқлари унга бўйсунмади.

ТУҲМАТ БАЛОСИ

Жаҳонга машҳур «Хьюстон Рокетс» баскетбол командасининг ёркин ҳужумчиси Чарьлз Баркли шу кунга қадар барлардан бирида фуқаролардан кимнидир дўппослаганликда айбланаётган эди. Ниҳоят, жуда ҳам катта шов-шувларга сабаб бўлган бу воқеа ўз ечимини топди. Маълум бўлишича, Чарьлз Барклига ғанимлари туҳмат қилишган экан. Энди ғанимлар бу «хурмача» қилиқлари учун катта миқдорда жарима тўлайдиган бўлишди.

ҚИММАТГА ТУШГАН САЙР

Довруғи дунёга достон баскетболчи Аллпен Анверсон кечки пайт ўзининг «Мерседес» автомобилида сайр қилиб юрганини кўрган миршаблар уни тўхтатишади. Назоратчилар янгилишишмаган экан. Унинг машинаси ғилофидан 45 колибрли тўппонча, марихуана жойлаштирилган бир неча папирос доналари топилди. Энди Аллпен ноқонуний бу қилмиши учун суд олдида жавоб беради.

Улуғбек ЖУМАЕВ

КИМНИНГ БОЛАСИ КЎП?

БИЗ БИЛИБ БИЛМАГАН ДУНЁ

Одатда европаликлар кўп аёлликни билишмайди. Шунинг учунми, улар кўпинча шарқ одатларига кулишиб, баъзан мазах қилишади. Шундай бўлишига қарамасдан улар ичида ҳам кўп хотинлилар учраб туради. Лекин ҳаммасини ҳам никоҳларига олишмайди. Никоҳдагидан бошқа аёллар севимли хуштор бўлиб юраверишади. Бизнинг давримизгача яшаган европаликлардан машҳур давлат раҳбарларининг, саркардаларнинг, бадавлат одамларнинг қонуний хотини билан бирга, энг камида биттадан хуштори бўлган.

Олмониянинг машҳур қироли Вильгелм монахлар каби бир аёлга уйланган. Бу албатта никоҳдагиси. Никоҳда бўлмаганлари ҳатто юзлаб ҳисобланган. Қиролнинг 300 ўғил-қизи бўлган. Оламда боласи энг кўп одам Вильгельм, деб топилган.

тўпловчи: Қ.ТЎЛАБОЕВ

Хўжалик раҳбарлари, тадбиркорлар диққатига

СУТ КОРХОНАСИ КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

Тошкентдаги ташкилот сутни қайта ишлаб, творог, пишлоқ, қаймоқ, сариёғ, сметана, бринза сингари маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхонанинг зангламайдиган металлдан Россияда тайёрланган ускуналарини ўрнатиб, ишга тушириб беради ва ходимларингизни улардан фойдаланишга ўргатади.

Телефонлар: 64-64-85; 74-53-88

Республика Кўчмас мулк биржаси Тошкент вилояти филиали жамоаси

Мамлакатимиз халқини яқинлашиб келаётган Янги - 2000 йил - Соғлом авлод йили билан самимий табриклайди

Барчага тинчлик-омонлик, бахт-саодат, дастурхонларимизга файзу-барака тилайди

2000 йил 9 январда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайловда келажаги буюк Ўзбекистоннинг истиқболи ва иқболи учун энг муносиб номзодга овоз беради

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Олим АТАЕВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ (ижодий гуруҳ раҳбари), Эркул ЗИКРИЁЕВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Собир МУРОДОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир ўринбосарлари), Маъмуржон ҚИЁМОВ (масъул котиб).

МУАССИСЛАР: *Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.*

Телефонлар: Бош муҳаррир ўринбосарлари — **133-16-27, 133-44-43,** масъул котиб — **136-56-26,** ижодий гуруҳлар: агросаноат мажмуи — **133-09-93,** ижтимоий ҳаёт ва ҳуқуқ, молиявий хизмат — **136-56-30,** макроиқтисодиёт — **136-56-25,** маънавият-маърифат ва спорт — **136-54-42,** хатлар ва вилоят мухбирлари билан ишлаш — **136-56-30,** реклама ва эълонлар — **136-54-44.**

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

«Қишлоқ ҳаёти» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0989, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 22.30. 1 2 3 3 4 6.